VI
402

223

REGLEMENT
OP DE EXERCITIËN VOOR DE GENIETROEPEN.

(E. G. L.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VI 402 6.

REGLEMENT OP DE EXERCITIËN

VOOR DE

GENIETROEPEN.

(R. G. I.)

BAT. GENOOTSCHAP VAN K. EN W.

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1917.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.
Tanggal : 1-7-2010
Nomor Induk : 1264 1PN-Mus
BIB - ID : 8500260
FCM - ID : 21216961
Asal : Museum Pusat

INHOUD.

BLADZ:

Verkortingen ... 3
Algemeene bepalingen ... 5
Het commando ... 7

SOLDATENSCHOOL.

Inleiding ... 11

HOOFDSTUK I.

De passen ... 15

HOOFDSTUK II.

Exercitiën in gesloten orde ... 19

EERTE ONDERDEEL.

De richtingen ... 19
De wendingen op de plaats ... 20
Regels van de marschen ... 21
Het aanmarcheeren ... 23
De wendingen in den marsch ... 23
Het halt houden ... 25
De zwenking ... 26
De opmarschen ... 27

TWEEDE ONDERDEEL.

Algemeene behandeling van de karabijn.

De karabijn bij den voet ... 28
Het aan den schouder hangen en het afzetten ... 29
Het presenteeren en het afzetten, dan wel het aan den schouder brengen ... 30
Het knielen, het liggen en het opstaan ... 31
Het opzetten en het afnemen van de bajonet ... 32

Behandeling van de karabijn als vuurwapen.

Het vullen en het ledigen van het magazijn ... 35
Het vaardig maken ... 37
Het vuren ... 39
Het tijdelijk staken van het vuren ... 41
Het salvovuur ... 42
Het eindigen van het vuur ... 43
Herhaling van het eerste onderdeel met wapens en gereedschap ... 43

BLADZ:

DERDE ONDERDEEL.

De richtingen 45
Het openen en sluiten der gelederen 46
De flankopstellingen en de flankmarschen 46
Uit de formatie in front overgaan tot de formatie met vieren 49
Uit de formatie met vieren overgaan tot de formatie in front 50
Uit de formatie met tweeën overgaan tot die met éénen en omgekeerd 51
Het oefenen met den looppas 52
Het knielen, het liggen en het opstaan 52
Behandeling van de karabijn 54
De stormaanval 54
Het aan rotten zetten en het weder nemen der karabijnen 55

HOOFDSTUK III.

Exercitiën met het kapmes.

Het trekken van het kapmes 58
Het in den arm nemen van het kapmes 59
Het „in hand" nemen van het kapmes 59
Het presenteeren van het kapmes 60
Het in hand nemen van het kapmes uit de houding met het kapmes gepresenteerd 60
Het opsteken van het kapmes 60
Uitvoering van exercitiën met de karabijn en met het kapmes onder één commando 61

HOOFDSTUK IV.

Oefeningen in de verspreide orde.

Eerste onderricht van de sectie 65
Het verspreiden en het verzamelen 65
De vuren 67
De marschen en de stormaanval 68
Opleiding van de groep in het terrein 69
Bijzondere plichten van den tirailleur 72
Opstelling en bewegingen van de sectie toegepast in het terrein 73
Bijzondere plichten van den groepscommandant 76
Fluitsignalen 77

VERKORTINGEN.

co.	beteekent	commando.
cos.	„	commandos.
w. co.	„	waarschuwingscomando.
u. co.	„	uitvoeringscommando.
aanw.	„	aanwijzing:
uitv.	„	uitvoering.
uitvn.	„	uitvoeringen.
bew.	„	beweging.
opm.	„	opmerking.
opmn.	„	opmerkingen.
ctt.	„	commandant.
cm.	„	commandanten.
dl. ct.	„	detachementscommandant
bb. ct.	„	bataljonscommandant.
cc. ct.	„	compagniescommandant.
s. ct.	„	sectiecommandant.
g. ct.	„	groepscommandant.
g. cn.	„	groepscommandanten.
r. ge.	„	rechterguide.
l. ge.	„	linkerguide.
gs.	„	guides.
s.s.	„	soldatenschool.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VERKORTINGEN.

c^{o}.	beteekent	commando.
c^{os}.	„	commandos.
w. c^{o}.	„	waarschuwingscomando.
u. c^{o}.	„	uitvoeringscommando.
aanw.	„	aanwijzing:
uitv.	„	uitvoering.
uitv^{n}.	„	uitvoeringen.
bew.	„	beweging.
opm.	„	opmerking.
opm^{n}.	„	opmerkingen.
ct.	„	commandant.
cn.	„	commandanten.
d. ct.	„	detachementscommandant
b. ct.	„	bataljonscommandant.
c. ct.	„	compagniescommandant.
s. ct.	„	sectiecommandant.
g. ct.	„	groepscommandant.
g. c^{n}.	„	groepscommandanten.
r. g^{e}.	„	rechterguide.
l. g^{e}.	„	linkerguide.
g^{s}.	„	guides.
s.s.	„	soldatenschool.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ALGEMEENE BEPALINGEN.

1. De officieren moeten bij alle exercitiën en toepassingen uit dit reglement in den door hen bekleeden en in den naast hoogeren rang, de onderluitenants en de onderofficieren-instructeur tot in den luitenantsrang, practisch kunnen optreden. Hun theoretische kennis zal het geheele reglement omvatten.

Voor de Europeesche onderofficieren strekt zich de theoretische kennis uit tot den geheelen inhoud der S.S., zoomede tot de verplichtingen als s.ct. g.ct. en g^e., in welke functiën zij practisch moeten kunnen optreden; voorts moeten zij de S.S. practisch kunnen onderwijzen.

Voor de niet- Europeesche onderofficieren en de Europeesche korporaals bepaalt zich een en ander tot de Hoofdstukken I en II der S.S. en de verplichtingen als s.ct., g.ct. en g^e.; voor de niet- Europeesche korporaals tot Hoofdstuk I, het eerste en tweede onderdeel van Hoofdstuk II der S.S. en de verplichtingen als g.ct. en g^e.

2. Wanneer de compagnieën door geringe getalsterkte tijdelijk uit een kleiner dan het normaal aantal organieke onderdeelen bestaan, kunnen voor de formeele beoefening van dit reglement de ontbrekende sectiën door lijnen worden aangegeven.

Voor de beoefening van het gevecht der compagnie moet over minstens 3 sectiën kunnen worden be-

PERPUSTAKAAN NASIONAL

schikt; de ontbrekende sectie wordt c.q. door een vlag voorgesteld.

3. Teneinde het reglement met de vereischte juistheid te kunnen onderwijzen en toepassen, is het noodzakelijk, dat officieren en kader den tekst van de „Uitvoeringen" *stiptelijk* weten weer te geven; het *woordelijk* kunnen opzeggen van den tekst van de „Uitvoeringen" mag niet worden gevergd.

4. Het onderricht aan de niet- Europeesche militairen wordt in het Maleisch gegeven.

Om te kunnen afexerceeren behoort de recruut alles te kunnen uitvoeren, wat in de S.S. voor den soldaat is voorgeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

HET COMMANDO.

5. Alle c^{os}. moeten op luiden, bevelenden, levendigen toon worden uitgesproken. Een slap uitgesproken c^{o}. leidt tot slapheid in de uitvoering.

Het reglement onderscheidt twee soorten van c^{os}.: die van waarschuwing en die van uitvoering.

Tusschen een w.c^{o}. en het u.c^{o}. moet de noodige tijd worden gelaten en mogen geen verklaringen worden gegeven of opmerkingen gemaakt.

Indien in dit reglement aan een u.c^{o}. een w.c^{o}. voorafgaat, is het door twee liggende streepjes daarvan gescheiden.

De u.c^{os}. moeten, waar door dit reglement gelijktijdigheid van uitvoering wordt gevorderd, kort worden uitgesproken. Deze u.c^{os}. zijn met KAPITALE letters gedrukt; de overige met *cursieve* letters.

Bijaldien commando's door teekens of fluitsignalen worden vervangen, zal niettemin dezelfde stiptheid bij de uitvoering behooren te worden gevorderd.

Waar in vervanging van bevelen *aanwijzingen* worden gegeven, moeten deze duidelijk, d.w.z. langzaam en luid, worden uitgesproken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DEEL I.

SOLDATENSCHOOL.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

INLEIDING.

6. Het onderricht wordt in den regel gegeven door onderofficieren en korporaals. De houding en het voorbeeld van den onderwijzer zijn van veel belang. Hij moet, bij het eerste onderricht van eene beweging, deze uitleggen en, waar mogelijk, voordoen, hetgeen hij commandeert. Begane fouten zal hij met geduld verbeteren en bij voldoende vorderingen van zijne tevredenheid doen blijken.

7. Ten einde de manschappen, vooral in den beginne, niet te zeer te vermoeien, zal bij de exercitiën naar afwisseling worden gestreefd.
Langdurig stilstaan mat af, toch moet daarin allengs eenige geoefendheid worden verkregen.

8. De manschappen zullen trapsgewijze aan het dragen van de wapenen, het gereedschap, den ransel en de op volle zwaarte gebrachte uitrusting worden gewend.

9. In de *houding* staat de man stil en ziet rechtuit. De hielen zijn op dezelfde lijn en zoo dicht bij elkaar als de gestalte van den man gedoogt; de voeten iets minder geopend dan winkelhaaks en beiden evenveel naar buiten gekeerd; de knieën gestrekt zonder stijfheid; de schouders doorzakkende, evenhoog en evenveel teruggetrokken zonder de lenden te buigen;

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI

de armen natuurlijk hangende; de handen plat met licht gebogen en aanelkaar gesloten vingers, ter zijde tegen de beenen; het hoofd ongedwongen rechtop, de kin ingetrokken zonder den hals te bedekken.

10. Op het c°.: *Op de plaats = rust*, kan de man zich eenigszins bewegen, doch blijft in front en met één voet op de lijn van het gelid. Het spreken is verboden, tenzij de onderwijzer het uitdrukkelijk heeft toegestaan; in geen geval mag echter door in het gelid staande *overluid* worden gesproken.

De houding wordt hernomen op het c°.: *Geeft =* ACHT.

Opm.: Bij het aantreden stellen de manschappen zich op de plaats rust.

11. Op één gelid aantredende, stellen zich de manschappen van den rechter- naar den linkervleugel volgens de grootte, de Europeanen op den rechtervleugel, met zooveel tusschenruimte, dat de man, door de rechterhand op de heup te plaatsen met den duim naar achteren, de overige vingers aaneengesloten naar voren en daarbij den rechterelleboog in de lijn van het gelid te brengen, den arm van zijn nevenman even kan aanraken.

Opm.: Op deze wijze zal, waar dit gedurende de bewegingen in gesloten orde noodig is, met den elleboog aan de zijde, naar welke het verband moet worden bewaard of de richting moet worden genomen, de tusschenruimte in het gelid worden beoordeeld.

12. Op twee gelederen vormt ieder man uit het achterste gelid met zijn voorman *een rot*; een vleugel-

man, die geen man achter zich heeft, wordt een *blind rot* genoemd. De manschappen staan, na het aantreden op twee gelederen, de Europeanen op den rechtervleugel, van den rechter- naar den linkervleugel, rotsgewijze volgens de grootte, de langste man van ieder rot in het voorste gelid.

In de frontformatie, zoowel op de plaats als in den marsch, is de afstand van het achterste gelid tot het voorste, tenzij anders is voorgeschreven, gelijk aan de armlengte, zijnde ongeveer 60 cM. (Zie punt 82).

13. Het nummeren geschiedt van den rechter- naar den linkervleugel op het c°.: *Nummeren*. De manschappen draaien, totdat zij hun nummer moeten afroepen, het hoofd en de oogen naar rechts. Op twee gelederen aangetreden tellen beiden gelijktijdig af.

14. Moet stilstaande, op een u.c°., een van de voeten worden verplaatst, dan zal, indien een w.c°. voorafgaat, bij dit laatste, het lichaamsgewicht op den anderen voet worden overgebracht.

15. Is de uitvoering van een c°. in bewegingen onderverdeeld, dan zullen deze elkaar, bij geoefende manschappen, stilstaande en in den gewonen pas, met de snelheid van dezen, in den looppas met de snelheid van den looppas opvolgen.

16. Om van één gelid twee gelederen te doen formeeren, is het c°.: *Formeert twee gelederen* = MARSCH. Op het u.c°. sluiten de oneven nummers als voorste gelid op N° 1 aan; de even nummers sluiten als achterste gelid aan op N° 2, die zich achter N° 1 plaatst.

Op het c°.: *Formeert één gelid* = MARSCH, wordt op tegengestelde wijze tot de opstelling op één gelid overgegaan.

17. Op de c°s.: RUST en *Ingerukt* = MARSCH, brengen de manschappen den militairen groet en wordt het gelid verlaten.

Met de karabijn bewapend, wordt, alvorens de klasse te doen rusten of inrukken, de karabijn aan den schouder genomen. Op het c°.: *Verzamelen* treedt de klasse tegenover den onderwijzer, met het front naar dezen, weder aan.

18. 'Is het bij de oefeningen uit deze school noodig, dat een beweging wordt overgedaan en is tot het doen terugkeeren in de vorige houding, opstelling of formatie geen c°. voorgeschreven, dan zal worden gecommandeerd: *Herstelt.*

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK I.

De passen.

19. De lengte van de passen en hun snelheid bedragen:

de gewone en de paradepas 75 cm. en 115 in de minuut;

de achterwaartsche pas 37,5 cm. en 115 in de minuut;

de looppas 80 cm. en 165 in de minuut.

Opm^{n}.: De lengte van de passen wordt gerekend van hiel tot hiel.

Bij het aanmarcheeren van de plaats wordt de eerste pas van de halve lengte gemaakt (punten 20, 21, 23, 25, 38 en 39).

Waar in dit reglement de pas als maat voor een afstand, tusschenruimte of kleine verplaatsing is genoemd, worden geheele passen van 75 cm. bedoeld; als maat voor achterwaarsche kleine verplaatsingen zijn nochtans achterwaartsche passen bedoeld.

20. De gewone pas wordt aangenomen op het c°.: *Voorwaarts* = MARSCH.

Uitv.: Aanmarcheeren met het linkerbeen. Gedurende het gaan helt het bovenlijf naar voren. Bij iederen pas wordt het licht gebogen been, met de punt van den voet een weinig naar buiten gekeerd, dicht langs den grond vooruitgebracht en zonder

stampen op den voorgeschreven afstand plat neergezet; de armen worden natuurlijk bewogen.

*Opm*n.: De onderwijzer zal uit den natuurlijken gang van den man den militairen pas ontwikkelen. Bij het eerste onderricht laat hij de manschappen in een groot vierkant, op eenige meters afstand, achter elkander gaan. Hij tracht de oorzaken van de fouten op te sporen en deze te verbeteren en ziet toe, dat het hoofd in zijn stand blijft, dat de schouders niet verdraaid en de beenen niet gekruist worden, dat de knieën niet te hoog worden opgelicht, dat de hiel van den achtersten voet van den grond gaat, zoodra de voorste voet wordt neergezet en dat de pas van de bepaalde lengte wordt gemaakt. Hij zal trachten ook de voorgeschreven tijdmaat spoedig te bereiken, waarna in den pas moet worden gemarcheerd.

21. De paradepas wordt aangenomen op het co.: *Paradepas* = MARSCH.

Uitv.: Aanmarcheeren met het linkerbeen. Bij iederen pas wordt het licht gebogen been, met de punt van den voet naar beneden en een weinig naar buiten gekeerd, dicht langs den grond vooruitgebracht en op het hoogste punt der slingering kort en krachtig gestrekt.

Met het overbrengen van het lichaamsgewicht op het voorste been, wordt de voorste voet zonder stampen op den voorgeschreven afstand neergezet; de armen worden natuurlijk bewogen.

22. Bij het onderricht in den gewonen pas zal den manschappen worden geleerd den pas te veranderen door den voet, welke achter is, snel tegen den

voorsten bij te trekken en met dezen weder aan te marcheeren. Voor de geheele klasse gelijktijdig geschiedt dit op het c°.: *Verandert den pas* = MARSCH.

23. De gewone pas wordt op de plaats aangeduid op het c°.: *Markeert den pas* = MARSCH, door de hielen, naast elkander, in de tijdmaat beurtelings op te lichten en neer te zetten. Op het c°.: *Voorwaarts* = MARSCH wordt weder met den gewonen pas aangemarcheerd.

Opm.: Nadat de richting is onderwezen, wordt door de manschappen bij het markeeren van den pas de richting zoo noodig verbeterd.

24. De achterwaartsche pas wordt slechts over een zeer kleinen afstand gebezigd. Op het c°.: *Achterwaarts* = MARSCH wordt begonnen met het linkerbeen; de knieën blijven nagenoeg gestrekt, de armen worden niet bewogen.

25. De looppas wordt aangenomen op het c°.: *Looppas* = MARSCH.

Uitv.: Naar de beginselen van den gewonen pas; het bovenlijf helt voorover; het gewicht van het lichaam wordt bij iederen pas met gebogen knie, op den voetzool opgevangen; de mond blijft gesloten.

Met de karabijn aan den schouder (punt 54) zal de man met de linkerhand wapens en gereedschap vasthouden. Een vrije hand — ongewapend zijnde dus beide handen — wordt tot een vuist gemaakt en, evenals de winkelhaaks gebogen arm, tegen het lijf gehouden.

Opm.: Bij de beoefening van den looppas moet

tot doel worden gesteld, dat de man in dien gang met volledige bepakking, op nagenoeg vlak terrein, 200 M. kan afleggen, zonder buiten adem te geraken en daardoor niet in staat te zijn tot vuren.

26. Het halt maken geschiedt op het c°.: *Sectie* = HALT door den voet van het zich bewegende been op den gewonen afstand neer te zetten, den anderen bij te trekken en de houding aan te nemen.

Opm.: Voor het halt houden uit den looppas geldt het bepaalde in het 2e lid van punt 101.

27. Om van den parade- (loop-) pas den gewonen pas te doen aannemen is het c°.: *Gewone pas* = MARSCH.

Opm.: Als de opm. bij punt 26.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK II.

(EXERCITIËN IN GESLOTEN ORDE).

EERSTE ONDERDEEL.

(*Exercitiën op één gelid zonder karabijn*).

28. De klassen zijn, behoudens het bepaalde in punt 50, in den regel niet sterker dan 10 manschappen. Op de vleugels is een g^{e}. geplaatst, zijnde een gegradueerde of geoefende man. De oefeningen in den marsch geschieden in dit onderdeel met den gewonen pas.

De richtingen.

29. C^{os}.: 1°. *Guides .... passen voor- (achter-) waarts* = MARSCH.
2°. *Rechts (links), of achterwaarts rechts (links)* = *richten.*
3°. STAAT.

Uitv^{n}.: 1°. De g^{s}. doen het genoemd aantal passen en worden door den onderwijzer naar rechts (links) op de aan te nemen richtingslijn bevestigd; de l. (r.) g^{e}. neemt daarbij van den r. (l.) g^{e}. een tusschenruimte gelijk aan de frontbreedte van de klasse.

De rechter (linker)- vleugelman der klasse wordt daarna door den onderwijzer, naast den r. (l.) g^{e}. op de richtingslijn als grondslag gesteld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

2°. De manschappen, behalve de tot grondslag gestelde, draaien het hoofd en de oogen naar rechts (links) en plaatsen zich, daarbij gelijk aantredende, volgens de in punt 30 vermelde regels, op de lijn van richting.

3°. De houding aannemen.

Opm.: De arm, waarmede voor de tusschenruimte wordt zorg gedragen, wordt eerst op het c°.: STAAT, in de houding teruggebracht.

30. De onderwijzer, die bij het uitspreken van het 2e en 3e c°. ongeveer acht passen vóór en met het front naar de klasse staat, let op de nakoming van de volgende regels:

dat de man het lichaam niet achterover of het hoofd voorover buigt en dit slechts zooveel op zijde draait als noodig is, om de richting te kunnen beoordeelen;

dat hij bij het voorwaarts richten nimmer, doch bij de achterwaartsche richting altijd een weinig de richtingslijn overschrijdt.

31. Na het 3e c°. begeeft de onderwijzer zich drie passen uitwaarts van den vleugel, die tot grondslag gediend heeft, maakt front naar het gelid en noemt de nummers, die niet gericht zijn, te beginnen met de meest nabij staanden. De genoemde manschappen verbeteren daarop hun richting.

De wendingen op de plaats.

32. C°.: *Rechts (links)* = OM.
Uitv.: *Eerste bew.* Den linker- (rechter-) voet

naar de genoemde zijde een kwartcirkel omzetten, met de holte een halve handbreedte vóór de punt van den rechter- (linker-) voet.

Tweede bew. Den rechter- (linker-) voet als in de houding, naast den linker- (rechter-) voet plaatsen.

Opm^{n}.: Het lichaam volgt ongedwongen de bewegingen der voeten. Op het juist plaatsen van de hielen (punt 9) moet nauwkeurig worden gelet.

Komt de klasse bij de wending in front, dan is het c^{o}.: *Rechts (links)* = FRONT.

33. C^{o}.: *Rechtsom* = KEERT.

Uitv.: *Eerste bew.* Den linkervoet plaatsen als bij de eerste bew. van de wending *Rechts* = OM, doch de punt een weinig naar binnen gekeerd.

Tweede bew. Den rechtervoet oplichten en rechts omgaande, op de plaats, een halven cirkel omzetten.

Derde bew. Den linkervoet, als in de houding, naast den rechter plaatsen.

Opm.: Als in de eerste en tweede opm. bij punt 32.

Regels voor de marschen.

34. De marschen worden onderscheiden in den front-, den flank- en den schuinschen marsch.

Bij den frontmarsch is de r.g^{e}., bij den flankmarsch de g^{e}. aan het hoofd en bij den schuinschen marsch de g^{e}. naar de zijde van de beweging, met het onderhouden van de marschrichting belast.

Bij den frontmarsch zal de onderwijzer nu en dan den l.g^{e}. met het onderhouden van de marschrichting belasten op de aanw.: *guide links.*

De g^e., die de marschrichting moet onderhouden, zorgt rechtuit te marcheeren, door twee in zijn marschrichting gelegen punten in het oog te nemen en voorts de schouders vierkant te houden.

35. De manschappen moeten bij den frontmarsch de navolgende regels in acht nemen:
de tusschenruimte en de richting naar de rechterzijde onderhouden;
voor de drukking, welke van de zijde van den r.g^e. komt, wijken en aan het gedrang van de tegenover gestelde zijde weerstand bieden;
langzamerhand aansluiten, wanneer zij van hun rechter nevenman, zijn afgeweken;
recht vooruitzien en indien zij vóór of achter zijn, zulks niet in eens herstellen, maar langzamerhand, door den pas op weinig merkbare wijze te verkorten of te verlengen.
Is de g^e. links, dan onderhouden de manschappen op overeenkomstige wijze, de tusschenruimten en de richting naar de benoemde zijde.
Opm.: De frontmarsch zal nu en dan beoefend worden met den paradepas.

36. Bij den flankmarsch volgen de manschappen het voetspoor van hun voorganger, zorgen zich op dezen te dekken en den afstand te behouden.

37. Bij den schuinschen marsch zorgen de manschappen de schouders vierkant te houden; zij marcheeren zonder slingeringen recht voor zich uit en zien toe, zich niet te ver te verwijderen van hun nevenman naar de zijde van de beweging, of zich te veel achter dezen te voegen.

De schuinsche strekking maakt een halven rechten hoek met de voorwaartsche; de onderwijzer kan echter den betrokken ge., bij het doen aannemen van den schuinschen marsch, ter bepaling van een gewilde strekking, een punt aanwijzen, waarop deze moet aanmarcheeren.

Opm.: De schuinsche marsch wordt in dit onderdeel alleen beoefend uit de front formatie.

Het aanmarcheeren.

38. Zoowel uit de opstelling in front als uit die uit de flank kan aangemarcheerd worden op een der cos.: 1e. *Voorwaarts* = MARSCH.
2e. *Rechts* (*links*) *uit de flank* = MARSCH.
3e. *Rechts om keert* = MARSCH.

Uitv.: 1e. Aanmarcheeren als in punt 20.

2e. Wenden als in punt 32, met dit verschil, dat bij de tweede bew. de voet niet wordt bijgetrokken, maar met dezen, in het nieuwe opstellingsfront, wordt aangemarcheerd.

3e. Wenden als in punt 33, met dit verschil, dat bij de derde bew. met den linkervoet, in het nieuwe opstellingsfront, wordt aangemarcheerd.

39. In den schuinschen marsch wordt aangemarcheerd op het co.: *Schuinsrechts* (*-links*) = MARSCH, waarop met het linkerbeen, in de te volgen strekking, wordt begonnen.

De wendingen in de marsch.

40. Voor deze wendingen wordt, naar gelang zij

naar rechts of links plaats hebben, het u.c°. uitgesproken op een oogenblik, dat de rechter- (linker-) voet op den grond komt. Bij de uitvoeringen volgt het lichaam ongedwongen de bewegingen van de voeten.

41. C°.: *Rechts* (*links*) *uit de flank* = MARSCH.
Uitv.: *Eerste bew.* De linker- (rechter-) voet met iets verkorten pas neerzetten; de punt een weinig naar binnen gekeerd.
Tweede bew. Den anderen voet met een kleine voorwaartsche verplaatsing in het nieuwe front omzetten.
Derde bew. Met eerstgenoemden voet in het nieuwe front aanmarcheeren.

42. C°:. *Rechtsomkeert* = MARSCH.
Uitv.: *Eerste bew.* Den linkervoet met iets verkorten pas neerzetten; de punt naar binnen gekeerd.
Tweede bew. Den rechtervoet oplichten en rechtsomkeert gaande een halven cirkel omzetten.
Derde bew. Met den linkervoet in het nieuwe front aanmarcheeren.

43. C°:. *Schuinsrechts* (*-links*) = MARSCH.
Uitv.: *Eerste bew.* Den linker- (rechter-) voet met iets verkorten pas neerzetten; de punt een weinig naar binnen gekeerd.
Tweede bew. Met den anderen voet in de nieuwe richting aanmarcheeren.

44. Om uit den schuinschen marsch den frontmarsch te doen aannemen is het c°.: *Voorwaarts* =

MARSCH, waarop overeenkomstig de uitv. van punt 43 wordt gewend.

Het halt houden.

45. Gaat het halt houden met een wending gepaard, dan moet het u.c°. worden uitgesproken als in punt 40 is aangegeven.

Uit alle marschen wordt halt gehouden op het c°.: *Sectie* = HALT; is het gelid in een schuinschen marsch, dan wordt op het u.c°. in front gewend als in punt 43 met dit verschil, dat bij de laatste bew. de voet in de houding wordt bijgetrokken.

46. Uit den flank- en den frontmarsch zal het halt houden ook worden beoefend op de

c°s.: 1e. *Rechts (links) uit de flank* = HALT en

2e. *Rechtsomkeert* = HALT.

Uitv.: 1e. Wenden als in punt 41 met dit verschil, dat bij de laatste bew. de voet in de houding wordt bijgetrokken.

2e. Wenden als in punt 42, met het verschil in de vorige zinsnede omschreven.

47. Om eene uit de flank marcheerende klasse te doen halt houden en naar beide zijden front maken, is het

c°.: *Rechts en links uit de flank* = HALT.

Uitv.: De gs. en even nummers wenden rechts, de oneven nummers links, als in uitv. 1 van punt 46.

48. Om naar ééne zijde het front te herstellen, is het

c°.: *Even (oneven) nummers, rechtsom* = KEERT.

Uitv.: De even (oneven) nummers wenden als in punt 33; de g^s. volgen de beweging van de even nummers.

Na de wending wordt de plaats in het gelid hernomen.

De zwenking.

49. De in front marcheerende klasse verandert van marschrichting op de

C^os.: 1^e. *Rechts* (*links*) *zwenken* = MARSCH.

2^e. *Voorwaarts* = MARSCH.

Uitv^n.: 1^e. De manschappen draaien het hoofd en de oogen links (rechts), onderhouden de tusschenruimten naar den omzwenkenden vleugel en maken de passen kleiner, naarmate zij zich dichter bij de spil bevinden, zoodat het gelid gericht blijft.

De g^e. aan de spil ziet naar den omzwenkenden vleugel en voegt de lijn zijner schouders naar de beweging van dezen, verkort den pas zooveel als noodig is en wint, het zwenkingspunt vrijmakend, door het beschrijven van een kleinen cirkelboog, grond naar voren.

De g^e. op den omzwenkenden vleugel brengt den buitenschouder een weinig voor, vestigt de oogen op den boog, dien hij moet doorloopen en nu en dan op het gelid.

2^e. Het hoofd en de oogen rechtuit brengen en met den pas van de gewone lengte in de nieuwe richting aanmarcheeren.

50. De onderwijzer zal in den beginne een geheelen cirkel een of tweemaal doen doorloopen, al-

vorens voorwaarts te doen gaan. Later worden achtereenvolgens twee, drie of meer klassen in één gelid samengevoegd, ten einde de manschappen de grondbeginselen van de zwenking te leeren toepassen, ongeacht de sterkte van het gelid.

De opmarschen.

51. Co.: *Rechts* (*links*) *opmarcheeren* = MARSCH.
Uitv.: OP DE PLAATS UIT DE OPSTELLING IN FRONT: De r. (l.) ge. wendt rechts (links). De andere ge. en de manschappen gaan, ieder voor zich, met een eenigszins versnelden pas, langs den kortsten weg naar hun plaats op de nieuwe frontlijn, houden aldaar halt, richten zich naar rechts (links) en nemen de houding aan.

OP DE PLAATS UIT DE OPSTELLING UIT DE FLANK: De voorste ge. blijft staan; de andere ge. en de manschappen formeeren het front rechts (links) van den voorsten ge. en gaan daartoe, ieder voor zich, met een eenigszins versnelden pas, langs den kortsten weg, naar hun plaats op de frontlijn, houden aldaar halt, richten zich naar links (rechts) en nemen de houding aan.

IN DEN MARSCH: Naar de beginselen als op de plaats. De ge., op welken de beweging geschiedt, verkort na zoo noodig de vereischte wending te hebben gemaakt, den pas tot de halve lengte; de andere ge. en de manschappen versnellen den pas een weinig en nemen, op de frontlijn gekomen, den pas van eerstgenoemden ge. aan. Op het co.: *Voorwaarts* = MARSCH wordt de pas van de gewone lengte hernomen.

Opm.: Wordt gedurende of onmiddellijk na het

opmarcheeren, *Sectie* = HALT gecommandeerd, dan wordt door de gs. en de manschappen halt gemaakt, voor zooveel zij reeds op de frontlijn zijn of zoodra zij daarop komen.

De onderwijzer zal ook doen opmarcheeren in eene richting, welke niet rechthoekig staat op die, waarin de klasse is opgesteld of marcheert. Hij zal daartoe vooraf, voor allen hoorbaar, den guide, op wien de beweging moet geschieden, de strekking aanduiden.

TWEEDE ONDERDEEL.

(Exercitiën op één gelid met de karabijn)

52. De klassen zijn in den regel niet sterker dan tien manschappen. Zij treden aan met de karabijn bij den voet.

De bewegingen met de karabijn geschieden, voor zoover niet anders is bepaald, slechts met de armen en de handen; het overige gedeelte van het lichaam blijft, zooveel doenlijk, stil.

Het op den grond plaatsen van de kolf moet zonder stooten geschieden.

ALGEMEENE BEHANDELING VAN DE KARABIJN.

De karabijn bij den voet.

53. In *de houding* met de karabijn bij den voet heeft de man het wapen met bijna gestrekten arm, in de rechterhand omvat tusschen den duim en de

overige flauw gebogen en samengevoegde vingers; de hiel van de kolf aan de buitenzijde naast en tegen de punt van den rechtervoet; de riem naar voren; de tromp ongeveer een handbreedte van het lichaam.

Opm. Waar in de verdere punten gesproken wordt van „de houding" zonder meer, wordt de houding met de karabijn bij den voet bedoeld.

Het aan den schouder hangen en het afzetten.

54. C°.: *Aan den schouder = geweer.*

Uitv.: Met de rechterhand de karabijn oplichten tot deze ter hoogte van de borst komt en den loop naar rechts draaien; haar met de linkerhand, zonder den karabijnriem te grijpen, onder de rechter- vastnemen; den riem met de rechterhand ter hoogte van den band aanvatten, de palm van de hand naar boven; terwijl de linkerhand weder in de houding wordt gebracht, de karabijn zonder slingeren, ongeveer in evenwicht, aan en achter den rechterschouder hangen, de hiel van de kolf nagenoeg loodrecht boven de punt van den rechtervoet; de hand — den riem omvattende, de knokkels van de vuist recht op en neer, de duim aan de vingers gesloten — naar beneden laten glijden tot de duim ter hoogte van een handbreedte onder de okselholte is gekomen.

Opm.: Bij het rusten op de plaats mag de riem worden losgelaten.

55. C°.: *Zet af = geweer.*

Uitv.: De rechterhand een weinig vooruitbrengen, zoodat de kolf naar voren komt; de karabijn met de linkerhand, — de duim en de vingers in de ladegroe-

ven, — van den schouder lichten; haar met de rechterhand als in punt 53 aanvatten; de linkerhand in de houding terugbrengen en de karabijn bij den voet zetten.

Het presenteeren en het afzetten, dan wel het aan den schouder brengen.

56. C°.: *Presenteert = geweer.*

Uitv.: *Eerste bew.* De karabijn met de rechterhand oplichten en rechtstandig voor het midden van het lichaam brengen met den riem naar voren; te gelijk haar met de linkerhand, zonder den karabijnriem te grijpen, aanvatten, de duim in zijn geheele lengte op de linkerladegroef, de overige vingers aaneengesloten, met het voorste lid in de andere groef, de pink in het benedeneinde. De linkerarm winkelhaaks en zoo dicht mogelijk bij het lijf.

Tweede bew. Met de rechterhand de greep omvatten.

Opm. Is de karabijn aan den schouder, dan wordt zij met de linkerhand, als in punt 55, van den schouder genomen en overigens in de aangeduide houding gebracht op het c°.: *Presenteert = geweer.*

57. Om uit de houding met gepresenteerde karabijn de karabijn af te zetten dan wel aan den schouder te brengen, zijn de c°s.:

1°. *Zet af = geweer.*

Uitv.: De karabijn met de rechterhand aanvatten als in punt 53, de linkerhand in de houding brengen en de karabijn bij den voet zetten.

2°. *Aan den schouder = geweer.*

Uitv.: Den loop naar rechts draaien en de karabijn naar rechts brengen; tegelijk de greep loslaten en met de rechterhand de karabijn aan den schouder hangen, als in punt 54.

Het knielen, het liggen en het opstaan.

58. Co.: *Knielen.*

Uitv.: Den rechtervoet op den hiel tot evenwijdig aan het gelid naar rechts draaien; tegelijkertijd met den linkervoet ongeveer een halven pas schuinsrechts naar voren doen; in de knieën doorzakken, de rechterknie op den grond plaatsen en op den rechterhiel gaan zitten met het bovenlijf rechtop. Gedurende het vooruitbrengen van den linkervoet wordt de karabijn een weinig naar voren verplaatst en bij het doorzakken wordt zij aangevat met de linkerhand als voor het presenteeren en met de rechterhand in de greep. Gezeten zijnde ziet de man in het oorspronkelijk front rechtuit, de karabijn wordt met beide handen opgelicht en met de kolf rechts naast en tegen de rechterknie op den grond geplaatst, den loop naar boven, de tromp voor het midden van het lichaam, den band ter hoogte van de borst; de linkervoorarm rust nabij de knie op de linkerdij.

59. Co.: *Liggen.*

Uitv.: De man zakt in beide knieën tot op den grond door en legt zich, daarbij gebruik makende van de linkerhand, voorwaarts en een weinig rechts neer. De voeten worden daarna drie à vier handbreedten gespreid. De karabijn wordt met de voorlade over den linkervoorarm, op den grond gelegd, de knop nabij den rechterschouder en naar boven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Opm.: De man zal toezien, dat bij het liggen geen zand of vuil in den loop, aan het vizier, in het magazijn of aan den grendel komt.

60. Wordt knielen of liggen gecommandeerd als de karabijn aan den schouder is, dan wordt deze, vóór de uitvoering, bij den voet geplaatst.

61. C°.: *Opstaan.*

Uitv.: KNIELENDE: De man vat de karabijn met de rechterhand vóór de linker-, laat haar uit deze los, richt zich vlug op, draait op den rechtervoet in front, trekt den linkervoet en de karabijn bij en neemt de houding aan.

LIGGENDE: De man grijpt de karabijn met de rechterhand, richt zich vlug op, waarbij de karabijn tot steun kan dienen en neemt de houding aan.

Het opzetten en het afnemen van de bajonet.

62. C°.: *Bajonet = op.*

Uitv.: Met de linkerhand eerst het sluitriempje losmaken en vervolgens, met de knokkels naar het lichaam gekeerd het gevest van de bajonet omvatten; de bajonet uit de scheede trekken en haar, naar de monding ziende, op de karabijn plaatsen; daarna de houding hernemen.

In knielende of liggende houding wordt de karabijn eerst achteruit gebracht en daarna met de rechterhand voor het vizier aangevat. Na het opzetten van de bajonet wordt de karabijn in den vorigen stand teruggebracht.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

63. Co.: *Bajonet = af.*

Uitv.: De rechterhand opschuiven en met den duim en wijsvinger van die hand den pal naar voren drukken; naar de monding zien en met de linkerhand de bajonet afnemen; naar de scheede ziende, de bajonet opsteken, het sluitriempje vastmaken en de houding hernemen.

Opm.: Het afnemen van de bajonet wordt alleen in staande houding beoefend.

Behandeling van de karabijn als vuurwapen.

64. Het onderricht wordt in kleine klassen, man voor man, gegeven met houders met exercitiepatronen (1), de manschappen worden in het gelid met tusschenruimten van één pas opgesteld.

Bij het eerste onderricht doet de onderwijzer de bewegingen eenige malen langzaam voor, opdat de man, alvorens tot een uitvoering over te gaan, het doel van de verrichtingen begrijpe.

De vereischte vaardigheid zal spoedigst bereikt worden door een veelvuldige herhaling van iedere uitvoering. Deze in bewegingen met tusschenpoozen te verdeelen is verboden.

65. Tot de toepassing van deze exercitiën met het op normale tusschenruimten opgestelde gelid zal niet worden overgegaan, dan nadat de manschappen in de daarbij betrokken verrichtingen grondig bedreven zijn. De toepassingen moeten het overige onderricht

(1) Voor den aanvang van deze oefeningen zal de onderwijzer zich overtuigen, dat zich in de tasch geene andere dan exercitie-patronen bevinden.

uit dit hoofdstuk dikwijls afwisselen, opdat het reglementair gebruik van de karabijn als vuurwapen, ook als de cos. daartoe onverwacht worden gedaan, volkomen verzekerd worde.

66. Daar de gestalten, de afmetingen van de ledematen en de lichamelijke ontwikkeling van de verschillende manschappen zeer uiteenloopen, moeten de hieronder voorgeschreven houdingen en bewegingen worden beschouwd als normen, welke aan den man, zoo noodig, worden aangepast.

Zoo mogen bijvoorbeeld: manschappen met lange armen de knielende vaardighouding aannemen met den linkerelleboog meer naar voren dan vlak achter de knie; manschappen met korte vingers in de aanslaghoudingen den middelvinger in den beugelkrop buigen en met dezen vinger drukpunt nemen en doordrukken; de wijsvinger mag dan òf de bewegingen medemaken òf uitgestrekt langs den beugelkrop blijven; manschappen, die bij het richten het linkeroog moeilijk of in het geheel niet kunnen sluiten, met beide oogen geopend, richten.

Alle bewegingen moeten zoo vlug mogelijk geschieden; het drukpunt nemen en doordrukken, alsmede het openen van den loop bij het ledigen van het magazijn, zijn hiervan uitgezonderd.

Lichaamsdeelen, waarvan het bewegen niet noodzakelijk is voor een bepaalde verrichting, moeten zooveel mogelijk stil worden gehouden.

HET STREVEN MOET ZIJN ALLE DAARVOOR VATBARE HANDELINGEN TEN SLOTTE ALS HET WARE WERKTUIGELIJK TE VERRICHTEN.

67. Voor het openen (sluiten) van den loop wordt de knop in de rechtervuist aangevat, met de knokkels naar rechts (boven). *Het openen en sluiten heeft te zamen plaats in één enkele korte en krachtige beweging.*

68. Het openen van de patroontasch geschiedt door den sluitriem los te maken en het deksel, terwijl de duim daarop is geplaatst, met de overige vingers los te drukken. Bij het sluiten wordt de tasch dichtgedrukt, alvorens den sluitriem vast te maken. De tasch moet na ieder gebruik — tijdens een vuur alleen, indien zulks gewenscht is — zoodra mogelijk worden gesloten.

69. Alleen bij het brengen van een houder in het magazijn, het stellen van het vizier, zoomede bij het nemen van een patroon of een houder uit de karabijn, zal de man zoo noodig naar die verrichtingen kijken.

70. Het vullen en ledigen van het magazijn heeft plaats in de *staande* houding, uit en in de rechtertasch.

Het navullen kan *in alle houdingen* geschieden, (uit de rechtertasch).

Voor het overbrengen van houders uit de linker- in de rechtertasch, zoomede voor het vullen van patroonhouders, wordt van elke gunstige gelegenheid gebruik gemaakt.

De tasschen moeten na elk gebruik — tijdens een vuur alleen, indien zulks noodig of gewenscht is — zoodra mogelijk worden gesloten.

Het vullen en het ledigen van het magazijn.

71. Gedurende de verrichtingen kan de karabijn

met de linkerhand naar behoefte om haar lengteas gedraaid worden en wordt de kolf zoonoodig tegen het lichaam gesteund.

Is de karabijn aan den schouder, dan wordt zij met de linkerhand in den voorgeschreven stand gebracht; na de uitvoering blijft zij bij den voet.

72. C°.: *Vult = magazijn.*

Uitv.: De eerste bew. verrichten van het presenteeren en de tromp eenigszins naar links doen hellen; den loop, en daarna de tasch, met de rechterhand openen; den dichtst bij de karabijn staanden houder nemen en dezen in het magazijn brengen, waarbij met den duim op het achtereinde wordt gedrukt, tot de nok onder den houderhaak vat; den loop sluiten; den haanpal naar rechts omleggen; de tasch sluiten; de karabijn bij den voet zetten en de houding aannemen.

73. C°.: *Ledigt = magazijn.*

Uitv.: De karabijn in den stand brengen als bij het vullen; met de rechterhand de tasch openen; den haanpal naar links omleggen; den loop langzaam openen, de patroon uit de karabijn nemen en in de tasch bergen; de voorste twee vingers op den knop van den houderhaak drukken, waarbij de duim het uitwippen van den houder moet voorkomen; den houder in de tasch plaatsen; deze en daarna den loop sluiten; de rechterhand, met den voorsten vinger om den trekker, in de greep brengen; op den trekker drukken, waarbij de duim het naar voren schieten van den haanpal vertraagt; de karabijn bij den voet zetten en de houding aannemen.

Opm.: Komt de houder niet genoeg uit, dan wordt hij opnieuw ingedrukt; de knop wordt daarna naar boven en weder langzaam omlaag gebracht, waarna de patroon wordt uitgenomen.

De onderwijzer zal dit geval in het leven roepen en zich overtuigen, dat de man het magazijn op de voorgeschreven wijze ledigt.

Het vaardig maken.

74. De opening van het individueele en van het salvovuur wordt ingeleid met de aanwn.:

1e. *Doel* .... b.v. { *a.* schuinsrechts; kampongrand; groote arengboom; *b.* 2 handbreedten van dien boom, Inf. achter den pagger.

2e. *Op* .... *Meter* (*Met standvizier*).

3e. *Mikpunt* .... (zonder deze aanwijzing is het mikpunt steeds in den zichtbaren onderkant van het doel, bij een smal doel in het midden van dien onderkant).

Opm.: Wanneer twijfel omtrent vizier, doel of mikpunt is uitgesloten, kunnen spoedshalve een of meer van deze aanwijzingen worden weggelaten, terwijl de doelaanwijzing zooveel mogelijk moet worden bekort zonder de duidelijkheid te schaden.

De aanwijzingen worden tijdens een vuur zoo noodig herhaald en naar omstandigheden gewijzigd.

Uitv.: 1e. Naar het doel zien.

2e. In staande houding.

Op den linkerhiel half rechtsom maken en (in dat nieuwe front) gelijktijdig den rechtervoet ongeveer

drie handbreedten naar rechts verplaatsen, zóódanig, dat het gewicht van het lichaam gelijktijdig over beide beenen verdeeld is; het hoofd blijft in het oorspronkelijke front.

Gelijktijdig de karabijn oplichten en met de linkerhand aanvatten met den duim geheel op de linker- en de vier overige vingers aaneengesloten met het voorste lid in de rechter ladegroeve de pink in het benedeneinde; de karabijn met de linkerhand in nagenoeg horizontalen stand (vlak) brengen en zoover terug, dat de man de verdeelstrepen met cijfers van het vizier duidelijk kan onderscheiden; tegelijkertijd, naar het vizier ziende, de vizierklep met duim en voorsten vinger van de rechterhand aanvatten en op den genoemden afstand stellen of den stand daarvan nagaan.

De karabijn een weinig vooruit brengen, zoodat het plat van de kolf tegen de borst en de greep boven het voorste gedeelte van de rechtertasch komt; zoodanig, dat een houder uit de tasch kan worden genomen zonder de karabijn te verplaatsen, gelijktijdig naar het doel zien, korrel zooveel mogelijk in de lijn oog-doel brengen en met de rechterhand den haanpal naar links omleggen, daarna die hand stevig, doch niet krampachtig in de greep plaatsen met den voorsten vinger (c.q. de voorste twee vingers) uitgestrekt langs den beugelkrop, de overige vingers aaneengesloten daarachter (houding van „vaardig").

Opm.: Is de karabijn aan den schouder, dan wordt gedurende het verplaatsen van den rechtervoet de karabijn met de linkerhand van den schouder genomen en, handelende als hiervoren is aangegeven, in de houding van „vaardig" gebracht.

In knielende houding.

De karabijn met beide handen oplichten en vlak brengen; doch de linkerhand zóóver terug getrokken, dat de man het vizier kan stellen of nagaan; voorts overeenkomstig het voorgaande in de houding van „vaardig" komen, met de linkerelleboog op het linkerdijbeen vlak achter de knie (niet op de knieschijf).

In liggende houding.

Het bovenlijf iets oplichten en de karabijn, die met de lade op den linkervoorarm rust, met de rechterhand iets vooruitbrengen en oplichten en met de linkerhand in de ladegroeven aanvatten; de punt van de kolf en de linkerelleboog op den grond steunende, met de rechterhand het vizier stellen of den stand daarvan nagaan.

Overeenkomstig het voorgaande in de houding van vaardig komen, met de beide ellebogen en de kolf op den grond, de hiel van de kolf onder de okselholte.

Opm. In andere houdingen moet getracht worden op overeenkomstige wijze te handelen.

3°. Naar het mikpunt zien.

Het vuren.

75. C°.: *Vuren.*

Uitv.: In staande houding.

Over den korrel naar den onderkant van het doel of mikpunt blijven zien. Het lichaam een weinig vooruitbrengen door het gewicht iets meer op de voorvoeten dan op de hielen te doen rusten; tegelijkertijd de karabijn met beide handen zoo snel mogelijk in den aanslag brengen (d.i. de vizierkeep in de lijn oogkorrel-doel brengen), waarbij de kolf een kleine

PERPUSTAKAAN NASIONAL

voorwaartsche en een opwaartsche beweging rakelings langs de kleeding en de korrel alléén een voorwaartsche beweging in de richting van het doel maakt; onderwijl drukpunt nemen en diep ademhalen; de kolf daarbij vast en zonder stooten zoodanig tegen den schouder plaatsen, dat, om te kunnen richten, het hoofd zoo min mogelijk van stand behoeft te veranderen; de rechterarm zooveel mogelijk opwaarts gericht, de linkerelleboog ongedwongen omlaag; tegelijkertijd het linkeroog sluiten en de karabijn richten.

Bij het richten ondersteunt en bestuurt de linkerhand de karabijn, terwijl de rechter haar stevig tegen den schouder drukt. Terwijl het ademhalen wordt gestaakt en het richten wordt voortgezet, doordrukken, waarbij alleen de zich buigende vinger(s) den trekker geleidelijk achterwaarts drukt (drukken).

Na het afgaan van het schot wordt de kolf rakelings langs de kleeding snel omlaag en zooveel naar achteren gebracht, als voor de houding van „vaardig" noodig is; de korrel maakt daarbij alleen een achterwaartsche beweging. De oogen blijven op het doel gevestigd, de trekker wordt eerst op het laatste oogenblik losgelaten, de loop in een enkele korte en krachtige beweging geopend en gesloten, waarna de houding van „vaardig" wordt hernomen. Aldus met vuren doorgaan, waarbij de pauze tusschen twee opvolgende aanslagen korter is, naarmate het doel belangrijker, de vermoedelijke duur van de zichtbaarheid daarvan korter en het richten gemakkelijker is.

Is het magazijn ledig geschoten, dan wordt, terwijl de karabijn in zijn stand blijft, de grendel achteruitgebracht, de tasch — indien deze gesloten is — opengemaakt en daarna zonder c°. af te wachten een

houder in het magazijn gebracht (*navullen*) en doorgevuurd.

In *knielende* en *liggende* houding glijdt, bij het open voorwaarts brengen van de kolf, terwijl de linkerelleboog op zijn plaats blijft, de karabijn door de linkerhand, tot deze het magazijn vat.

In *liggende* houding wordt bij het in den aanslag brengen de rechterelleboog dicht langs den grond naar voren geplaatst, waarna zij op den grond steunt.

Overigens wordt gehandeld als voorgeschreven is voor de staande houding.

Opm^{n}.: Bij het bezigen van een hoog vizier wordt in alle houdingen de rechterbovenarm aan het lichaam gesloten en de kolf, zooveel als noodig, lager gehouden.

Het navullen kan in alle houdingen geschieden; bij voorkeur wordt uit de rechtertasch nagevuld.

Voor het overbrengen van houders uit de linker- naar de rechtertasch, zoomede voor het in de patroonhouders doen van op eenigerlei wijze losgeraakte patronen, wordt van elke gunstige gelegenheid gebruik gemaakt.

De tasschen moeten tijdens een vuur alleen, indien zulks noodig of gewenscht is, worden gesloten.

Is regeling van het vuur noodig, dan geschiedt zulks door de aanw. *levendiger vuren* of *langzamer vuren*.

Het opvoeren van de vuursnelheid mag hierbij niet worden verkregen door den tijd voor het richten te beperken.

Het tijdelijk staken van het vuur.

76. Moet van doel veranderd, het vizier of het

mikpunt gewijzigd of wel om andere redenen het vuren tijdelijk gestaakt worden, dan geeft de onderwijzer het fluitsignaal *„ophouden met vuren"*.

Op dit signaal worden de karabijnen in de houding van „vaardig" gebracht (deze zijn dus geladen) en mag geen schot meer worden gelost.

Opm.: Om het tijdelijk gestaakte vuren te doen hervatten, wordt gecommandeerd: *„Vuren"*, waarop het vuren, zooals hiervoren reeds nader is omschreven, wordt voortgezet.

Het salvovuur.

77. Dit vuur wordt uitsluitend in staande of knielende houding afgegeven.

Na de aanwijzingen van de vuurinleiding zijn de Cos.: 1e. *Salvovuur* = AAN,

2e. VUUR. (Dit commando wordt zeer langzaam en gerekt uitgesproken).

Uitv.: 1e. De schutters brengen de karabijn in den juisten aanslag.

2e. Doordrukken als aangegeven bij het co.: *Vuren*, (punt 75) waarna in de houding van „vaardig" wordt teruggekomen.

Voor elk volgend salvo worden de commando's „AAN" en „VUUR" herhaald.

Om tusschen „AAN" en „VUUR" de karabijnen in de houding van „vaardig" te doen terugbrengen, wordt de aanwijzing „af" gegeven, waarop de houding „vaardig" wordt hernomen.

Opm.: Het co.: VUUR wordt gedaan, wanneer de karabijnen voor het oog van den onderwijzer stil en evenwijdig liggen.

Bij dit vuur wordt eveneens uit eigen beweging nagevuld, zoodra de laatste patroon van den houder verschoten is.

Het eindigen van het vuur.

78. Nadat het vuren is gestaakt, op de wijze als aangegeven in punt 76, wordt gecommandeerd:

Roffel.

Uitv.: Achtereenvolgens wordt de haanpal naar rechts omgelegd, het vizier als standvizier gesteld en de houding hernomen, als voorgeschreven in punt 53, 58 of 59, al naarmate de staande, knielende of liggende vaardighouding was aangenomen. Is de patroontasch open, dan wordt zij na de genoemde verrichtingen gesloten, waartoe zoo noodig de karabijn tijdelijk met de andere hand dan in die houding is voorgeschreven mag worden vastgehouden.

Opm.: Het c°.: *Roffel* wordt bij toepassing van het salvovuur niet voorafgegaan door het fluitsignaal van punt 76.

Herhaling van het eerste onderdeel met wapens en gereedschap.

79. De bewegingen uit het eerste onderdeel worden met de karabijn aan den schouder herhaald. Op de vleugels van de klasse is daarbij een ge. geplaatst.

Opm.: Staat de karabijn bij den voet, dan behoeft zij voor wendingen, richtingen of geringe verplaatsingen niet vooraf aan den schouder te worden gehangen. De karabijn wordt alsdan op het w.c°. een handbreedte rechtstandig opgelicht en na de wen-

ding of op het c°.: STAAT of na het halt houden, bij den voet gesteld. Bij het op den grond plaatsen van de kolven zal geen gelijktijdigheid worden gevorderd.

Bij het beoordeelen van de tusschenruimten met den rechterelleboog blijft de hand op haar plaats aan de karabijn.

DERDE ONDERDEEL.

(Exercitiën op twee gelederen).

80. De klasse bestaat in den regel uit niet minder dan zeven rotten. Op de vleugels van het voorste gelid is een g^e. geplaatst. Komt het andere gelid voor, dan gaan de g^s. in dit laatste over; hetzelfde geldt voor een blind rot. De sterkte van de klasse zal later, zoo mogelijk, tot die van eene sectie worden opgevoerd. Bij de als sectie ingedeelde klasse worden ook in het achterste gelid g^s. geplaatst, die zich dekken op de g^s. van het voorste gelid.

Het nummeren geschiedt op het c°. van de r.g^e. van het voorste gelid. Bij de oefeningen uit dit onderdeel met de klasse in front, zullen de gelederen afwisselend als voorste optreden.

81. De opmarschen hebben gelidsgewijze plaats als in het eerste onderdeel. De g^s. en de manschappen van het gelid, dat achter komt (blijft), dekken zich, in de lijn van hun gelid gekomen, op hun voorlieden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De richtingen.

82. Het richten wordt beoefend als in het eerste onderdeel, met uitzondering, dat geen vleugelman tot grondslag wordt gesteld en dat de onderwijzer bij het uitspreken van het tweede en derde c°. zich plaatst als in punt 31.

Zijn in het achterste gelid g^s. opgesteld, dan blijven deze bij de voorwaartsche richting op het eerste c°. op hun plaats.

De g^e. in het achterste gelid aan de zijde, waarnaar gericht wordt, of, zoo zich daar geen g^e. bevindt, de vleugelman, strekt nabij de richtingslijn gekomen, dan wel na die te hebben overschreden, den linkerarm horizontaal voorwaarts en plaatst zich zoodanig, dat hij met de vingertoppen de achterzijde van den linkerschouder van zijnen voorman even aanraakt, dekt zich op dezen en brengt onmiddellijk daarna den linkerarm weer in de houding. De overige manschappen van het achterste gelid en de g^e. aan de tegenovergestelde zijde van de richting, richten zich overeenkomstig het bepaalde in de punten 29 en 30, naar de bevolen zijde en dekken zich tegelijkertijd op hunne voorlieden.

Opm^n.: Bij het halt houden bakenen de g^s. zonder daartoe een c°. af te wachten, de richtingslijn ongeveer één pas voor het front af, waarna de onderwijzer de vereischte c°^s. doet.

Het richten moet bij geoefende manschappen snel geschieden.

83. Op het c°.: *Rechts* (*links*) = *richten* kan op den r. (l.) g^e. ook *in* de lijn van het gelid worden

gericht. Een afbakening der richtingslijn heeft daarbij niet plaats.

Het openen en sluiten der gelederen.

84. C^os.^: 1^e^. *Opent de gelederen* = MARSCH.
2^e^. STAAT.

Uitv^n^.: 1^e^. Op het w.c^o^. doen de g^s^. van het voorste gelid vier passen voorwaarts en bakenen de richtingslijn voor dat gelid af. De onderwijzer, geplaatst als in punt 31, bevestigt hen op de in te nemen lijn. Op het u.c^o^. marcheert het voorste gelid aan, ten einde zich, op de afgebakende lijn, naar rechts te richten.

2^e^. De houding aannemen.

85. C^os.^: 1^e^. *Sluit de gelederen* = MARSCH.
2^e^. STAAT.

Uitv.: 1^e^. Het achterste gelid marcheert aan tot op den gewonen afstand van het voorste en richt zich rechts overeenkomstig het bepaalde in de 3^e^ alinea van punt 82.

2^e^. De houding aannemen.

De flankopstellingen en de flankmarschen.

86. Gedurende een flankmarsch worden de afstanden bewaard door het gelid, dat het laatst vóór was; bij een marsch met vieren geschiedt dit door de buitenrij van dat gelid en hebben de afstanden de grootte als door de bewegingen van punt 89 wordt verkregen.

De rotten of de afdeelingen van vieren, zijnde van

beide gelederen de nummers 1 en 2, 3 en 4 enz., marcheeren gericht met den man, die voor den afstand zorgt.

De gc. vóór het gelid of vóór de rij, waarin de afstanden worden bewaard, is met het onderhouden der marschrichting belast.

*Opm*n.: De onderwijzer zal een als sectie ingedeelde klasse zoo noodig, waarschuwen aan welke zijde het gelid marcheert, dat het laatst vóór was.

De marsch met vieren zal nu en dan beoefend worden met den paradepas.

87. In de formatie met vieren zullen, bij alle overgangen tot twee gelederen, hetzij in front of uit de flank, op het w.c°., de even nummers zich in hun rij ter hoogte van de plaatsen begeven, op welke zij gedurende de uitvoering moeten komen. Stilstaande doen zij daartoe een pas van de vereischte lengte achter (voor) -waarts; in den marsch verkorten (verlengen) zij daartoe den pas.

88. Bij de overgangen in den marsch tot of uit den flankmarsch met éénen, tweeën of vieren, wordt de tijdmaat van den pas niet verbroken. De opmarsch blijft hiervan uitgezonderd.

89. Om uit de formatie met tweeën in die met vieren te doen overgaan is het

C°.: *Met vieren* = MARSCH.

Uitv.: OP DE PLAATS: De even nummers stellen zich, aanvangende met den buitenvoet, met één pas van daartoe vereischte lengte, naast de oneven nummers van hun afdeeling van vieren. Oneven nummers, die geen even nummers naast zich krijgen,

gaan, evenals de g^s., door één pas van daartoe vereischte lengte zijwaarts te doen, in de buitenrij van hun gelid.

In den marsch: De g^s. en de manschappen, die in de buitenrijen moeten komen, begeven zich daarin door den binnenschouder voor te brengen en door den pas te verlengen (verkorten).

90. Om uit de formatie met vieren in die met tweeën te doen overgaan is het

C^o.: *Met tweeën* = marsch.

Op het w.c^o. wordt gehandeld als aangegeven in punt 87.

Uitv.: Op de plaats: De buitenrijen begeven zich, aanvangende met den binnenvoet, met één pas van daartoe vereischte lengte, op hun plaats op twee gelederen.

In den marsch: De buitenrijen brengen den buitenschouder voor en voegen zich op twee gelederen.

91. C^o.: *Met rotten rechts (links)* = marsch.

Uitv.: Het voorste rot of de voorste afdeeling van vieren maakt rechthoekig, of tot in een strekking door den onderwijzer aangegeven, een zwenking naar rechts (links) en wordt daarbij door den voorsten g^e. (g^s.) geleid; de manschappen houden echter het hoofd rechtuit. De volgende rotten of afdeelingen van vieren marcheeren door tot op het punt, waar de beweging van de voorgaande afdeeling is begonnen, en veranderen aldaar, op gelijke wijze van marschrichting.

In de formate met éénen wordt de bevolen rich-

ting door den g^e. en daarna opvolgend door ieder man ingeslagen.

Opm.: Deze beweging zal ook worden beoefend, onmiddellijk na een overgang tot den flankmarsch. Het w.c^o. daartoe wordt dan door de woorden: *met rotten rechts* (*links*) gevolgd.

92. In de formatie met vieren (tweeën) kan op de c^os. van de punten 39 en 43 tot den schuinschen marsch en op de c^os. van de punten 44 en 45 weder tot de flankformatie worden overgegaan. Gedurende dezen schuinschen marsch zullen de manschappen, in de buitenrij naar de zijde van de beweging, de afstanden bewaren.

Uit de formatie in front overgaan tot de formatie met vieren.

93. Voor deze overgangen: 1^e op de plaats, 2^e tevens aanmarcheerend, 3^e in den marsch en 4^e tevens halt makend, zijn onderscheidenlijk de

C^os. 1^e. *Met vieren rechts* (*links*) = OM.
2^e. *Met vieren rechts* (*links*) *uit de flank* = MARSCH.
3^e. *Met vieren rechts* (*links*) *uit de flank* = MARSCH.
4^e. *Met vieren rechts* (*links*) *uit de flank* = HALT.

Uitv^n.: De manschappen, die in de binnenrijen moeten komen:
1^e. wenden op de plaats
2^e. marcheeren uit de flank aan,
3^e. wenden in den marsch, en

4e. maken uit de flank halt, als in het eerste onderdeel.

De gs. en de manschappen, die de buitenrijen moeten vormen, voegen zich, met het bevolen front, op hun plaats in de afdeeling van vieren. Bij de beweging onder 2e. bedoeld, beginnen laatstgenoemden met denzelfden voet als de manschappen der binnenrijen.

Uit de formatie met vieren overgaan tot de formatie in front.

94. Voor deze overgangen: 1e op de plaats, 2e tevens aanmarcheerend, 3e in den marsch en 4e tevens halt makend, zijn onderscheidenlijk de

Cos.: 1e, *Links (rechts)* = FRONT.
2e. *Links (rechts) uit de flank* = MARSCH.
3e. *Links (rechts) uit de flank* = MARSCH.
4e. *Links (rechts) uit de flank* = HALT.

Uitvn.: De binnenrijen verrichten de bevolen bewegingen als in het eerste onderdeel. De gs. en de manschappen in de buitenrijen voegen zich, daarbij het bevolen front aannemende, op hun plaats in hun gelid.

95. Om een met vieren uit de flank marcheerende klasse te doen halt houden en naar beide zijden front maken, is het co.: *Rechts en links uit de flank* = HALT.

Op het w.co. wordt gehandeld als aangegeven in punt 87.

Uitv.: Allen maken rechts (links) uit de flank halt als in het eerste onderdeel, waarna de gs. en de manschappen van de buitenrijen zich in hun gelid plaatsen door één pas achterwaarts te doen.

96. Marcheert de klasse op twee gelederen uit de flank, dan maakt op het c°. van punt 95 het rechter (linker) gelid rechts (links) uit de flank halt. De g°. volgen de beweging van het gelid, waarvóór (achter) zij zich bevinden.

97. Om de klasse in één front te herstellen, plaatst de onderwijzer zich vóór en met het front naar het gelid, dat op zijn c°. rechtsomkeert moet maken.

98. Om bij een flankmarsch met éénen halt te houden en naar beide zijden front te maken, wordt gehandeld als in punt 47.

Uit de formatie met tweeën overgaan tot de formatie met éénen en omgekeerd.

99. Om van de formatie met tweeën tot die met éénen over te gaan, is het

C°.: *Met éénen* = MARSCH.

Uit.: De voorste g°. marcheert aan of door en begeeft zich zoo noodig voor het linkergelid (bevindt zich achter hem een blind rot, dan volgt dit de beweging); de op hem volgende man van het linkergelid marcheert eveneens aan of door; de overige manschappen van dit gelid blijven staan of markeeren den pas en marcheeren bij opvolging voorwaarts, wanneer zij den afstand van hun voorman hebben verkregen. Die van het rechtergelid brengen den rechterschouder voor en begeven zich achter de manschappen van het linker gelid, die met hen tot hetzelfde rot behooren.

100. Om van de formatie met eenen tot die met tweeën over te gaan, is het

Co.: *Met tweeën* = MARSCH.

Uitv.: De gc. aan het hoofd blijft staan of houdt halt; de manschappen marcheeren aan of door; de achterste man van elk rot begeeft zich, door het voorbrengen van den linkerschouder en het verlengen van den pas, rechts van zijn voorman van hetzelfde rot; allen houden halt, wanneer zij op hun plaatsen zijn aangekomen.

Het oefenen met den looppas.

101. De bewegingen in den marsch worden in dit onderdeel ook in den looppas beoefend.

Voor de bewegingen in den looppas wordt geen vastheid van uitvoering gevorderd, alle u.cos. zullen dienvolgens op eenigszins aangehouden toon worden uitgesproken.

Bij den frontmarsch en bij den schuinschen marsch uit dezen, neemt het achterste gelid, als de looppas wordt gebezigd, op het u.co. dubbelen afstand van het voorste. Alvorens halt te houden of bij het overgaan tot den gewonen pas, zoomede bij een overgang tot den flankmarsch, wordt door het achterste gelid, tevens de normale afstand of tusschenruimte hernomen.

Het knielen, het liggen en het opstaan.

102. Staat de klasse in front, dan sluit het achterste gelid op het co.: *Knielen*, voor de uitvoering aantredende met den rechtervoet, twee voetlengten

schuinsrechts voorwaarts op achter de openingen van het voorste gelid. Op het c°.: *Opstaan* wordt met eene tegenovergestelde beweging de gewone plaats hernomen.

In de opstelling uit de flank met tweeën houdt ieder man bij het knielen de tromp van zijn karabijn aan de buitenzijde van zijn voorman.

103. Bij de klasse in front doet het voorste gelid op het c°.: *Liggen,* vóór de uitvoering, drie passen voorwaarts. Op het c°.: *Opstaan* sluit het achterste gelid, na de uitvoering, tot den gewonen afstand op.

In de opstelling uit de flank met tweeën legt de voorste g^e^. of g^s^. zich neder als bij de frontopstelling op één gelid. Het voorste rot legt zich, terwijl de voeten op dezelfde hoogte blijven, zooveel buitenwaarts van de g^s^., als noodig is om dezen niet aan te raken. De overigen leggen zich dienovereenkomstig, evenwijdig met hun voorman, op den grond.

In de opstelling uit de flank met vieren leggen de g^e^. of g^s^. en de voorste manschappen van de binnenrijen zich neder als bij de frontopstelling op één gelid, de voorste manschappen van de buitenrijen als het voorste rot bij de opstelling uit de flank met tweeën.

De overige manschappen van de binnenrijen leggen zich neder als bij de opstelling uit de flank met tweeën, die van de buitenrijen evenwijdig aan de manschappen van de binnenrij van hun gelid.

Bij het opstaan wordt aangesloten bij de binnenrijen en de gewone opstelling uit de flank met tweeën of vieren hernomen.

Opm.: Wordt gedurende den marsch *Knielen*

(*Liggen*) gecommandeerd, dan wordt halt gemaakt en vlug de bevolen houding aangenomen. Is de klasse in liggende of knielende houding, dan wordt op het w.c°. voor het aanmarcheeren vlug opgestaan, de karabijn aan den schouder genomen en op het c°.: MARSCH aangemarcheerd. Deze bewegingen worden voornamelijk beoefend in de flankformatie, met vieren en tweeën.

Behandeling van de karabijn als vuurwapen.

104. Om op twee geledèren de karabijn te gebruiken als vuurwapen, moet het voorste gelid geknield en het achterste gelid in staande houding zijn.

Hiertoe gaat op het c°.: *Op .... M* (*Met standvizier*) het achterste gelid, aantredende met den rechtervoet, twee voetlengten schuinsrechts voorwaarts, terwijl het voorste gelid knielt. Op het c°.: *Roffel* wordt door het achterste gelid, alvorens de kolf op den grond te zetten door een schuinslinks achterwaartsche beweging de gewone plaats in het gelid hernomen en staat het voorste gelid op.

De stormaanval.

105. De stormaanval zal meestal door levendig vuren met opgeplante bajonet worden ingeleid.

Op het fluitsignaal tot het ophouden met vuren, worden zoo noodig de loop en de patroontasch gesloten en de haanpal naar rechts omgelegd.

C°.: *Attaqueeren.*

Uitv.: De manschappen nemen de karabijn ongeveer als bij *Presenteert* = GEWEER, doch naar links overhellend en nemen den looppas aan.

Even voor de vijandelijke opstelling heft de onderwijzer den kreet *Hoera* aan, welke door de manschappen meermalen wordt herhaald; zij storten zich alsdan, zonder op de richting te letten, in den snelsten gang, op den vijand.

Nadat in de stelling genoegzaam is doorgedrongen, commandeert de onderwijzer *Halt*, waarop in de lijn van de voorsten wordt halt gemaakt en het c°. voor het vuren afgewacht.

Het aan rotten zetten en het weder nemen der karabijnen enz.

106. Het aan rotten zetten van de karabijnen geschiedt uitsluitend met de bajonet-op.

C°.: *Aan rotten* = GEWEER.

Uitv.: Het voorste gelid wendt rechtsomkeert; de manschappen nemen de karabijnen, zoo noodig, van den schouder, vatten haar met de rechterhand onder en nabij den band en plaatsen haar, terwijl zij den loop naar rechts draaien, tusschen de voeten; de tegenover elkaar staande manschappen haken de krullen der bajonetten in elkaar en doen in iedere afdeeling van vieren de karabijnen daarna binnenwaarts hellen, totdat ze elkander tegenhouden en steunen. De manschappen maken daarna twee passen achterwaarts.

Na het c°.: *Rust* wordt, vóór het brengen van den groet door het voorste gelid rechtsomkeert gewend.

*Opm*n.: De g°. of gs. zullen zoo noodig en mogelijk een onvoltallige afdeeling van vieren op hun vleugel aanvullen.

Van drie karabijnen wordt, na een geringe zij-

waartsche verplaatsing van die uit het achterste gelid, op overeenkomstige wijze een rot gemaakt.

Op den vleugel overschietende karabijnen worden, nadat de gelederen zich achterwaarts geplaatst hebben, tegen het naastbijzijnde rot gezet.

107. De onderwijzer laat als regel, alvorens uiteen te doen gaan, de uitrusting dan wel alleen den veldzak afleggen.

C°.: *Uitrusting = afleggen.*

Uitv.: De g^{s}. en de manschappen ontdoen zich van hun veldzak en plaatsen dezen zoodanig naast en voor zich op den grond, dat in iedere afdeeling van vieren de veldzakken elkaar met de binnenzijde gelidsgewijze steunen. Op den vleugel overschietende veldzakken worden op overeenkomstige wijze tegen de naastbijzijnde geplaatst. Daarna wordt de overige uitrusting over den veldzak gelegd het gereedschap met den steel naar boven.

108. C°.: *Veldzak = afleggen.*

Uitv.: Als in den eersten volzin van de uitv. van uitrusting afleggen.

Opm^{n}.: Is na het afleggen (punten 107 en 108) de klasse niet uiteengegaan, dan wordt tot het doen omhangen gecommandeerd: *Omhangen.*

Bij het afleggen en omhangen helpen de manschappen elkaar.

109. C°.: *Verzamelen.*

Uitv.: De klasse begeeft zich naar de karabijnen. De uitrusting wordt (de veldzakken worden) vlug omgehangen en de karabijnen, die niet tot een rot be-

hooren, weggenomen. Naarmate de manschappen gereed komen, stellen zij zich op, als bij het aan rotten zetten der karabijnen en rusten op de plaats.

Is de uitrusting (zijn de veldzakken) niet afgelegd, dan treden de manschappen aanstonds in laatstbedoelde opstelling aan.

110. C°.: *Neemt* = GEWEER.

Uitv.: Op het w.c°. wordt de houding (punt 9) aangenomen, waarbij ieder man zijn karabijn met de rechterhand onder den band aanvat. Op het u.c°. worden de rotten, zonder wringen, voorzichtig uiteengenomen; de manschappen blijven de karabijn onder den band vasthouden, het voorste gelid wendt in front en allen stellen zich op de plaats rust.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK III.

(Exercitiën met het kapmes).

111. Deze exercitiën worden uitsluitend onderwezen aan de manschappen, die met het pistool M. 11 en kapmes inplaats van met de karabijn zijn bewapend.

De klassen zijn in den regel niet sterker dan tien manschappen. Zij treden aan op één gelid en met het kapmes in den arm.

Het trekken van het kapmes.

112. C°.: *Trekt uit* = kapmes.

Uitv.: *Eerste bew.* De scheede met de linkerhand aanvatten en de greep van het kapmes eenigszins naar voren brengen; de greep met de rechterhand omvatten, de duim naar beneden en uitgestrekt langs den rug.

Tweede bew. De kling uit de scheede trekken en in het verlengde daarvan houden; de rechterelleboog omhoog.

Derde bew. Het kapmes langs den linkerarm omzwaaien en loodrecht voor het aangezicht brengen; het scherp links, de punt naar boven, de stootplaat ter hoogte en op één d.m. afstand van de kin; de vier vingers aan de greep, de duim uitgestrekt langs den rug, de elleboog aan het lijf; de scheede loslaten en de linkerhand in de houding terugbrengen.

Vierde bew. Het kapmes naar de rechterzijde brengen; de kling loodrecht met het scherp naar voren en met den rug tegen den rechterschouder; de hand met de muis tegen de heup, de drie vingers en de duim om de greep, de pink achter tegen den rug; de elleboog ongedwongen naar achter.

Het in den arm nemen van het kapmes.

113. C°.: *In arm* = KAPMES.

Uitv.: *Eerste bew.* Terwijl de rechterhand op dezelfde hoogte blijft, het kapmes voor het midden van het lijf brengen, het scherp links; tegelijkertijd met de linkerhand de kling een handbreedte boven de greep aanvatten, de vier vingers plat en evenwijdig met de stootplaat aan de voorzijde, de duim aan de achterzijde.

Tweede bew. De rechterhand aan de greep verplaatsen, de knop met de vier vingers omvatten en omsluiten, de duim uitgestrekt op den voorsten vinger. van den elleboog.

Derde bew. De linkerhand in de houding terugbrengen en het kapmes met gestrekten arm naar de rechterzijde brengen; de kling rustende in de buiging

Opm. Op de plaats rustende wordt het kapmes eveneens in arm gedragen; hierbij kan de rechterhand voor het midden van het lijf worden gebracht en de linkerhand op de rechter geplaatst.

Het „in hand" nemen van het kapmes.

114. C°.: *In hand* = KAPMES.

Uitv.: *Eerste bew.* Als de eerste bew. van punt 113.

Tweede bew. Met de rechterhand de greep omvatten als bij de vierde bew. van punt 112.

Derde bew. De linkerhand in de houding terugbrengen en het kapmes met de rechterhand plaatsen als in de vierde bew. van punt 112 is bepaald.

Het presenteeren van het kapmes.

115. Het presenteeren van het kapmes geschiedt uit de houding „*In hand* = KAPMES", op het

C°.: *Presenteert* = KAPMES.

Uitv.: Het kapmes brengen in de houding als bij de derde bew. van punt 112.

Opm. Het presenteeren van het kapmes uit de houding met het kapmes in arm geschiedt door uitvoering van het bovenstaande na het in hand nemen volgens punt 114.

Het „in hand" nemen van het kapmes uit de houding met het kapmes gepresenteert.

116. C°.: *In hand* = KAPMES.

Uitv.: Het kapmes terugbrengen in de houding als bij de vierde bew. van punt 112.

Het opsteken van het kapmes.

117. C°.: *Steek op* = KAPMES.

Uitv.: *Eerste bew.* Het kapmes brengen in de houding als bij de derde bew. van punt 112.

Tweede bew. Het kapmes in dezelfde houding naar links verplaatsen, de rechterhand tegenover en op één d.m. van den linkerschouder.

Derde bew. De scheede met de linkerhand aanvatten en eenigszins voorover houden; het kapmes langs den linkerarm omzwaaien en de punt in de scheede brengen en naar die verrichting kijken.

Vierde bew. De kling geheel insteken en de houding van punt 9 hernemen.

Opm. Het opsteken geschiedt alleen uit de houding: *In hand* = KAPMES.

118. Met het kapmes in den arm blijft het bij het richten en halt houden in die houding; ook op het c°.: „*Geeft* = ACHT", wanneer de manschappen op de plaats rust staan.

In den arm gedragen moet het kapmes gedurende den marsch zonder te zwaaien de natuurlijke beweging van het lichaam volgen en de linkerarm ongedwongen bewogen worden.

Wordt het kapmes „*in hand*" gedragen, dan blijft de rechterhand op de heup en de linkerhand als in punt 9 is aangegeven.

Uitvoering van exercitiën met de karabijn en met het kapmes onder één commando.

119. Door de kapmesdragenden zal in dit geval op de hieronder vermelde c°s. het daareven aangegeven worden uitgevoerd.

C°s.:	Uitv°.:
Aan den schouder = GEWEER.	Het kapmes in den arm nemen of houden; z.n. na het eerst in hand genomen te hebben (na het presenteeren).

Zet af. = GEWEER.	Het kapmes in den arm nemen of houden; z.n. na het eerst in hand genomen te hebben (na het presenteeren).
Presenteert = GEWEER.	Het kapmes z.n. in de hand nemen, daarna presenteeren.
Aan rotten = GEWEER.	Het kapmes z.n. in hand nemen, daarna opsteken.
Neemt = GEWEER.	Het kapmes trekken en in arm nemen.
Ingerukt = MARSCH.	Het kapmes in hand nemen en daarna opsteken, en inrukken als in den eersten volzin van punt 17.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HOOFDSTUK IV.

(Oefeningen in de verspreide orde).

120. In verband met de meerdere zelfstandigheid van den enkelen man, die bij alle uitvoeringen niettemin moet rekening houden met de opstelling of de bewegingen van zijn nevenlieden, worden door de verspreide orde hoogere eischen gesteld aan zijn verstand, wilskracht, kalmte en gehoorzaamheid.

121. In de verspreide orde zijn de manschappen in de groep (punt 130) opgesteld met een tusschenruimte van in den regel meer dan 4 pas.

122. Een onbeweeglijke houding, gelijkmatige uitvoeringen, een nauwkeurige richting en eenzelfde pas, zullen in de verspreide orde niet worden gevorderd. Daarentegen is groote vlotheid bij de uitvoeringen een vereischte.

123. In beweging zijnde, wordt de karabijn in een der handen gedragen, de tromp echter niet lager dan de kolf.

124. Stilstaande wordt front naar den vijand gemaakt. Indien niet wordt gevuurd, is de karabijn bij den voet of als bij het knielen of liggen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

125. Waar niet uitdrukkelijk is bepaald, dat de g.c^{n}. de bewegingen doen uitvoeren, hebben deze plaats op de c^{os}. van den s.c^{t}. De c^{os}. en de overige bevelen van den s.c^{t}. worden, in de verspreide orde, in den regel voorafgegaan door een attentiesein, bestaande in een zeer gerekten langen stoot op de signaalfluit.

De c^{os}. van den s.c^{t}., waarop de uitvoeringen rechtstreeks moeten plaats hebben, worden alleen dan door een waarschuwing van den betrokken g.c^{t}. gevolgd, indien het blijkt, dat het c^{o}. niet verstaan of begrepen is.

126. Het eerste onderricht bestaat uit de strikt noodige oefeningen op open en effen terrein, met de als sectie ingedeelde klasse te houden. Zij dienen om de manschappen met de hun betreffende c^{os}. en met de formatie en de bewegingen van de sectie in verspreide orde eenigszins bekend te maken.

127. Daarna wordt onderwezen, op welke wijze het terrein tot verhooging van de kans op eigen vuuruitwerking en tot vermindering van de kwetsbaarheid of zichtbaarheid, kan worden benut. Dit onderricht heeft groepsgewijze en buiten het sectieverband plaats.

128. Indien de manschappen genoegzaam zijn opgeleid om binnen de grenzen van hunne bevoegdheid in de groep, van het terrein partij te trekken, dan zullen de opstelling en de bewegingen van de sectie, met inachtneming van de terreingesteldheid, worden beoefend.

Bij dit onderricht zullen de manschappen na het verspreiden op de plaats zonder nader bevel de liggende (knielende) houding aannemen.

129. Nadat de bewegingen van de verspreide sectie in het terrein eenige malen zijn beoefend, zullen zij verder zooveel mogelijk op de daarvoor aangegeven teekens of fluitsignalen worden uitgevoerd.

Eerste onderricht van de sectie.

130. De beide gelederen vormen ieder twee groepen, die in de gesloten sectie, zoowel in de front- als in de flankopstelling, naar gelang van hun plaats, de namen dragen van rechter- (linker-) voorste en rechter- (linker-) achterste groep.

De gs. treden, bij het verspreiden, als ct. op van de groep, waar zij in de frontopstelling naast staan.

De indeeling in groepen heeft na het aantreden plaats en geschiedt door den r.ge. van het voorste gelid. De groepen zijn zoo mogelijk even sterk, met dien verstande, dat in de beide rechtergroepen een gelijk en even aantal manschappen wordt ingedeeld.

Bij het verspreiden wordt in den regel tusschen de groepen evenveel ruimte genomen, als tusschen de manschappen is bevolen.

In de verspreide orde hebben de groepen de namen van: rechter-, tweede, derde en linkergroep.

Het eerste onderricht wordt door een Europeesch onderofficier gegeven.

Het verspreiden en het verzamelen.

131. Zoowel uit de front- als uit de flankformatie geschiedt het verspreiden op de rechtervoorste groep. De linkervoorste komt altijd links naast eerstgenoemde, terwijl de rechter- en de linker achterste

groepen, in de verspreide sectie, de rechter- en linkervleugelgroepen vormen. Gedurende het verspreiden houden de g.c^{n}. zich op, waar zij de beweging hunner groep het gemakkelijkst kunnen leiden.

132. Om de stilstaande of marcheerende sectie in de lijn te doen verspreiden is het c^{o}.: *Op .... pas verspreiden.*

Uitv.: Uit de flankformatie. De manschappen van de rechter (linker) groepen marcheeren naar rechts (links) op en nemen daarbij de bevolen tusschenruimten; het hoofd van de rechtervoorste groep maakt, zoo noodig, halt. Gedurende de beweging wijzen de c^{n}. van de linkervoorste en van de achterste groepen de richting van den opmarsch aan, opdat gedurende dezen, ook de ruimten tusschen de groepen worden verkregen.

Uit de frontformatie. De manschappen van de rechtervoorste groep nemen op den linkervleugelman, die staan blijft of halt maakt, de bevolen tusschenruimten. Ieder der overige groepen maakt een flankbeweging naar de vereischte zijde; de manschappen nemen daarbij, door bij opvolging aan te marcheeren, de tusschenruimten. Zoodra de achterste man van de groep te juister plaats is gekomen, commandeert de g.c^{t}. *Halt.*

133. Om het verspreiden der stilstaande of marcheerende sectie met terrein-winnen te doen gepaard gaan, wordt de voorwaarts in te nemen lijn of de, door de tweede groep te volgen strekking overluid aangegeven.

C^{o}.: *Op .... pas voorwaarts verspreiden.*

Uitv.: Naar de beginselen als in de lijn. Uit de flankformatie marcheert het hoofd van de rechtervoorste groep en uit de frontvormatie de linkervleugelman van de tweede groep, in de bevolen strekking aan of door.

134. Wordt gecommandeerd *Verspreiden* of *voorwaarts verspreiden*, dan zijn de tusschenruimten gelijk aan die in gesloten orde (punt 11).

135. Wanneer de manschappen voldoende geoefend zijn in het verspreiden, dan zal zulks in den regel in den looppas plaats hebben. Daartoe wordt het desbetreffende c°. door *looppas* gevolgd.

Bij de marcheerende sectie wordt de gewone pas weder aangenomen, zoodra de manschappen of de groepen op hun plaats in de verspreide sectie komen.

136. C°.: VERZAMELEN.

Uitv.: De g.c^{n}. begeven zich met den looppas naar den s.c^{t}. en stellen zich, bij dezen het front der sectie afbakenend, als g^{s}. op. De manschappen gaan op hun plaats in de sectie.

Opm^{n}.: Wordt *Verzamelen, looppas* gecommandeerd, dan nemen ook de manschappen den looppas aan en voegen zich tusschen de g^{s}. op twee gelederen; beweegt de s.c^{t}. zich, dan volgen de g^{s}. en worden de gelederen gedurende den marsch geformeerd.

Bij het verzamelen — niet in marsch — maakt de s.c^{t}. front naar de sectie.

De vuren.

137. De opening van het vuren heeft plaats als in de gesloten orde (punten 74 en 75). Kan het doel

niet in het bijzonder worden aangewezen, dan vuurt ieder tirailleur op een gedeelte van de vijandelijke stelling of op een tegenstander, recht voor zich uit. De g.c^{n}. zien toe, dat het vizier goed wordt gesteld en dat rustig wordt gericht.

Houdt het vuren ondanks herhaald fluitsignaal niet op, dan begeeft de g.c^{t}. zich naar de nog vurende manschappen van de groep — veelal zal zulks kruipende moeten geschieden — en *doet het vuur eindigen.*

138. In beweging zijnde wordt nimmer gevuurd. Voor iedere verplaatsing leggen de manschappen, na zoo noodig den knop rechtstandig en weder naar rechts te hebben gebracht, den haanpal naar rechts om en wordt de patroontasch met den riem gesloten. (Opm. punt 139).

Na opnieuw stelling te hebben genomen, zullen de manschappen, zoodra zij op adem zijn gekomen en, desbevolen, inmiddels het vizier hebben versteld, zonder c^{o}. af te wachten, met vuren doorgaan.

De marschen en de stormaanval.

139. De front-, flank- en schuinsche marschen, het aannemen van den looppas, zoomede de overgangen van den eenen marsch in een anderen, geschieden op de woorden van de daartoe betrekkelijke w.c^{os}. der gesloten orde.

De marschen worden gestaakt op het c^{o}.: *Halt.*

Bij den front- en den schuinschen marsch zijn de g.c^{n}. vóór, bij den flankmarsch aan de van den vijand afgekeerde zijde, nabij het hoofd van hun groep.

Voor iederen frontmarsch wordt het c^{o}. voorafge-

gaan door de aanw.: *Richting op de .... groep.* De s.c^{t}. bevindt zich gedurende het terreinwinnen of gedurende een terugtrekken, in den regel, vóór de richtingsgroep. De c^{t}. van deze groep doet, na het aanmarcheeren, de aanw.: *Richting rechts* (*links*) en duidt, zoo noodig, aan den betrokken vleugelman, de door dezen te volgen strekking aan. De overige groepen bewaren het verband, naar de zijde van de richtingsgroep. De ruimten tusschen de groepen worden door de betrokken vleugellieden onderhouden.

Bij zijwaartsche of schuinsche verplaatsingen wordt het verband bewaard naar de zijde der verplaatsing.

Opm^{n}.: In verspreide orde zal het opzetten der bajonet ook gedurende den marsch beoefend worden.

Het omleggen van den haanpal en het sluiten van de patroontasch (punt 138) geschieden bij frontmarschen op de aanw.: „Richting op de .... groep", en bij de overige marschen op de c^{os}. voor die marschen.

140. De stormaanval geschiedt op het c^{o}.: *Attaqueeren* en overigens naar de beginselen en de c^{os}. van punt 105.

Opleiding van de groep in het terrein.

141. Dit onderricht heeft niet op c^{os}. doch besprekenderwijze en op waarschuwingen plaats en wordt, zooveel mogelijk, door een Europeesch onderofficier gegeven.

142. Den manschappen zal worden ingeprent, dat het dekking nemen nimmer ten koste mag komen van de eigen vuuruitwerking. Zij zullen opmerk-

zaam gemaakt worden, dat sommige dekkingen, als struiken, heggen, akkergewas, heiningen, enz. alleen aan het gezicht onttrekken; dat dunne boomen, halfsteensmuren, enz. bovendien, naargelang van den afstand, eenigszins tegen geweerkogels beveiligen; en dat anderhalfsteensmuren, aardwallen, niet minder dik dan 1 M., enz. afdoende bescherming geven tegen de kogels van de handvuurwapenen.

143. Voor zoover terreinvoorwerpen bij het richten tot steun van de karabijn kunnen dienen, zal de onderwijzer den tirailleurs leeren, hoe zij, in de verschillende houdingen en in verband met hun lichaamsbouw, daarvan het beste gebruik maken.

144. Na telkens de plaats te hebben aangeduid, waar een tegenpartij wordt ondersteld, laat de onderwijzer de groep in verschillende richtingen, in een te noemen lijn ,stelling nemen. Hij beoordeelt daarna of van het terrein doelmatig is gebruik gemaakt, met name: of de manschappen op de vijandelijke stelling kunnen richten; of de nevenlieden door het vuren niet zouden worden gehinderd; of door iederen tirailleur een goede houding is aangenomen en of het verband in de groep genoegzaam is bewaard gebleven.

Is een en ander beoordeeld en, zoo noodig, verbeterd, dan bespreekt de onderwijzer, waar dit dienstig is, de wijzigingen in de opstelling, indien daaruit niet behoeft te worden geschoten en doet die gewijzigde opstelling aannemen.

145. Moet kortstondig stelling worden genomen op een plaats, waar geenerlei dekking aanwezig is,

dan legt de tirailleur zich plat op den grond, tenzij het vuren vordert, dat een andere houding wordt aangenomen.

146. De onderwijzer vestigt er de aandacht op, dat soms langdurig in dezelfde opstelling moet worden stand gehouden en wijst daarbij op de bestemming van het draagbaar gereedschap tot het verbeteren van bestaande en tot het opwerpen van kunstmatige dekkingen.

147. Hebben de manschappen een voldoend begrip van de opstellingen in verschillende terreinen, dan leert de onderwijzer hun, zich ook gedurende de beweging, zooveel doenlijk, aan het vuur te onttrekken. Bij het van stelling verwisselen wordt alleen dan van den gewonen pas gebruik gemaakt, indien de door te trekken ruimte ongevaarlijk is; het zal echter meestal in den looppas en gebukt moeten geschieden. De groep wordt daarbij geoefend om verband te houden naar een van de vleugels.

148. Moeten ruimten onder vijandelijk vuur worden doorloopen, dan geschiedt zulks steeds in den looppas, zoogenaamd sprongsgewijze, hetzij door de groep in haar geheel, hetzij in gedeelten; desnoods door enkele menschen. De sprongen moeten verrassend voor den vijand plaats hebben en zoo snel mogelijk worden uitgevoerd; veerkrachtig opspringen, het snel afleggen van den te doorloopen afstand en het zich vervolgens plotseling neerwerpen zijn hoofdvereischten. De lengte van den sprong is afhankelijk van den afstand, waarop men zich van den vijand be-

vindt, van de uitwerking van het vijandelijk vuur, van de gesteldheid van het terrein en van den toestand van den troep.

De sprongen worden zoo noodig door levendig vuur voorbereid en geschieden in verband en samenwerking met de nevenafdeelingen.

Bijzondere plichten van den tirailleur.

149. Het groepsgewijze onderricht zal tevens strekken om de manschappen met hun overige plichten in de tirailleurline bekend te maken. Deze zijn:

Bedaard blijven; met de mede-tirailleurs samenwerken en elkander ondersteunen.

Letten op het attentie-sein van den s.c^t.; alle bevelen onmiddellijk uitvoeren; ook uit de beste dekking aanstonds opspringen, indien een c^o. of waarschuwing dit eischt.

Nimmer wijken of keert maken dan op uitdrukkelijk bevel.

Niet op eigen gezag gewonden verzorgen, uitgezonderd bij een terugtocht voor een Inlandschen vijand, waarbij een ieder, ook zonder c^o., er toe zal medewerken, dat geen gewonden en gesneuvelden of hunne wapens in handen van den vijand vallen.

Alleen vaardig maken en schieten, nadat de vuuropening is gecommandeerd, uitgezonderd tot waarschuwing of alarmeering — indien deze op andere wijze niet tijdig kan geschieden, — en tot zelfverdediging.

Het vizier nauwkeurig stellen, altijd scherp en rustig richten en bedenken, dat niet *veel* schieten,

maar *goed* schieten de kansen verbetert en nader brengt tot het gevechtsdoel.

Alleen aan het vuren deelnemen, zoolang het doel zichtbaar of aanwezig blijft.

Telkens als daartoe gelegenheid bestaat, uit eigen beweging de rechtertasch zoo noodig, uit de linker aanvullen; als de eigen karabijn onklaar mocht zijn, zoo mogelijk onverwijld die van een gevallene nemen.

Cavalerie of een onverwacht met het blanke wapen aanvallenden vijand ziende opdagen, welke nog niet werd gemeld, „cavalerie" of „vijand" roepen en de richting aanwijzen, waarin deze wordt waargenomen.

Na een aanval, de vervolging onder geen voorwendsel voorzetten, nadat *Halt* is gecommandeerd.

Van zijn groep gerakende, zich bij de naastbij vechtende afdeeling aansluiten en de bevelen volgen van hem, die daar commandeert. Na het gevecht de eigen compagnie weder opzoeken.

Opstelling en bewegingen van de sectie, toegepast in het terrein.

150. Deze oefeningen worden op verschillende terreinen gehouden en door een luitenant of onderofficier, als s.c^{t}., geleid. De g.c^{n}. treden daarbij niet als mede-onderwijzers, doch als tactisch leider op; zij waarschuwen niet meer en spreken niet luider dan noodig is.

Bij deze oefeningen wordt zooveel mogelijk gebruik gemaakt van fluitsignalen en teekens.

151. De bewegingen van de sectie zullen worden beoefend zonder daarbij een gevecht op kleine schaal

na te bootsen. Het snel ontwikkelen van eene tirailleurlinie in een gewenschte richting of op een gewilde plaats moet vooral worden nagestreefd.

152. De s.c^{t}. zal toezien, dat het stelling nemen vlug geschiedt; dat uit iedere daarvoor gekozen opstelling de vijand kan worden onder vuur genomen; dat de groepen het verband bewaren en dat zij elkander in haar bewegingen of in haar vuur niet hinderen.
Bij het stelling nemen kan het tot juister beschieting van het doel wenschelijk zijn, dat de tirailleurs van een of meer groepen, bij elkander aansluiten.

153. In een ondersteld verdedigend optreden moet de plaatsing van de groepen zoodanig worden gekozen, dat zij elkander kunnen ondersteunen en dat het onmiddellijk vóór de sectie gelegen terrein zoover mogelijk bestrijkend onder vuur kan worden genomen.

154. Het sprongsgewijze voorwaarts gaan met de sectie in haar geheel en het voorwaarts gaan van groepen onder bedekking van het vuur van de andere groepen moet veelvuldig worden beoefend.
Ter beoefening van verband en samenwerking zullen nu en dan twee sectiën naast elkander optreden.

155. Zijwaartsche verplaatsingen onder het werkzaam vuur van den vijand moeten onuitvoerbaar worden geacht, indien daarbij de steun van goede dekkingen wordt ontbeerd.

156. Bij het oefenen in het afslaan van een stormaanval zullen, met uitzondering c.q. van den s.c^{t}., alle karabijndragenden aan het vuren deel nemen.

157. Tot het afslaan van een cavalerieaanval of een onverwacht met het blanke wapen aanvallenden vijand, moeten verplaatsingen in beginsel worden vermeden. Indien de aanval tijdig wordt waargenomen, kunnen de groepen, welke daarvoor nog gelegenheid hebben, zoo noodig ombuigen, dan wel in de richting van den aanval naast den g.c^{t}. opmarcheeren. Tegen den aanval met het blanke wapen geschiedt dit laatste altijd, wanneer de vijand niet in front attaqueert, terwijl de g.c^{n}., wanneer tijd tot vuren dan mocht ontbreken, een tegenaanval laten doen.

158. Het vuur op aanvallende cavalerie wordt door de rechtstreeks met den aanval bedreigde sectie niet geopend, dan nadat de ruiterij tot op 600 M is genaderd.

159. Dreigt het, bij het doen of bij het tegengaan van een aanval tot een handgemeen te komen, dan moet de man niettemin op het gebruik van de karabijn als vuurwapen bedacht blijven. Alleen als het schieten, door gemis aan munitie of om het gevaar voor eigen kameraden, mocht worden uitgesloten, zal de karabijn als stootwapen worden aangewend.

160. De sectie zal bij dit onderricht worden geoefend in de voorbereidende werkzaamheden en maatregelen tot het versterken van een, haar ter verdediging aangewezen terreinvak, overeenkomstig hetgeen bij de technische opleiding tot pionier werd onderwezen. Nadat de normale regels op vlak terrein zijn behandeld en genoegzaam bekend zijn, zullen op onderscheidene terreinen de afwijkingen en vereenvoudigingen worden besproken, welke ter plaatse, bij het

verbeteren van bestaande en bij het opwerpen van kunstmatige dekkingen, zouden voorkomen.

Bijzondere plichten van den groepscommandant.

161. Behalve de verplichtingen, welke te zijnen aanzien uit de voorgaande punten van dit hoofdstuk voortvloeien, zal de g.c^{t}. nog het volgende in acht nemen:

Den tirailleur aanwijzen, die hem zoo noodig onmiddelijk vervangt.

Een goed voorbeeld geven en toezicht houden op alle uitvoeringen van zijn groep.

Niet in beweging, zich achter of in zijn groep en zoodanig opstellen, dat hij den vijand kan waarnemen en zoo eenigszins mogelijk, ook door den s.c^{t}. wordt gezien.

De aanwijzingen *levendiger vuren* en *langzamer vuren* doen, wanneer zulks noodig blijkt.

Desvereischt in bedekt terrein een of meer manschappen aanwijzen, om het verband met de nevengroep in de richting van den s.c^{t}. te onderhouden.

Na het halt houden, wanneer dit noodzakelijk is, de opstelling van de groep verbeteren.

Het vuren tijdelijk doen ophouden, indien het schieten voor afdeelingen der eigen partij gevaarlijk wordt.

De eigen munitie, zoo noodig, aan de tirailleurs uitgeven; bij elke daartoe gunstige gelegenheid de munitie van buiten gevecht geraakten doen nemen en deze, zoomede de overige aanvullingen, over de groep verdeelen.

Bij vermenging met een andere groep een gedeelte van de dooreengeraakte groepen onder zijn c^{o}. nemen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

FLUITSIGNALEN

TEEKEN.	SIGNAAL. (K.) Korte stoot. (L.) Lange stoot.
1. Algemeen attentiesein of „geeft acht".	Een zeer gerekte lange stoot.
2. Halt.	K.
3. Voorwaarts (gewone pas).	K. K.
4. Rechtsomkeert.	K. K. K.
5. Vuren.	L.—L.—L.—enz.
6. Ophouden met vuren.	K. K. K. K. enz.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ie WIJZIGINGSBLAD op het Reglement op de Exercitiën voor de Genietroepen (R. G. II).

Op het titelblad onder het woord „Genietroepen" te plaatsen „(R .G. II)".

In de inhoudsopgave door te slaan al hetgeen staat voor de „Compagnies- en Bataljonsschool".

De punten 1 t/m 140 (bladz. 1 t/m 52) vervallen en worden vervangen door een nieuw deel „R. G. I".

Bldz. 58.

Punt 159. Eerste lid vervalt en wordt vervangen door:

In het algemeen geldt:

dat een compagnie, na in bataille of in frontcolonne halt te hebben gemaakt op c°. van haren c^t^. wordt gericht; dit richten geschiedt als in de punten 157 en 158, met dit verschil, dat het eerste c°. van punt 158 achterwege blijft en de afbakening der in te nemen lijn of lijnen onmiddellijk na het halt maken plaats heeft.

Dat een a.g., welke in de front-formatie halt heeft gemaakt op het c°. van haren c^t^., door dezen wordt gericht; daartoe zullen, bij het halt houden, de g^s^. op de vleugels, zonder c°. af te wachten zich ter afbakening opstellen, zoodat ook hierbij het eerste c°. van punt 158 achterwege blijft. Bij het richten van een peloton geldt dit laatste ook voor den s.c^t^. in het midden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Derde lid vervalt.

Toe te voegen aan het slot:

Opm. Het halt houden heeft plaats één pas achter de in te nemen lijn.

Het richten geschiedt als regel naar rechts.

Blzd 62.

Punt 172. De tweede en derde volzin te vervangen door:

Alsdan worden de karabijnen naar verkiezing aan den riem of over den rechter- (linker-) schouder gedragen, doch zoodanig, dat de manschappen elkaar niet hinderen.

Op het co.: „Geeft = ACHT" wordt weder in den pas gemarcheerd met den karabijn aan den schouder.

Blz. 71.

De vuren. Punt 192 en 193 vervalt.

Blz. 72.

Punt 194. Toe te voegen.

Opm. Bij het aan rotten zetten worden de karabijnen van het opsluitend gelid tegen de naastbijzijnde vleugelrotten van de sectiën geplaatst.

Blz. 76.

Punt 205. 2e lid vervalt.

Toe te voegen een nieuw lid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

. Tot het doen afzetten, aan den schouder hangen, presenteeren en aan rotten zetten van de karabijnen, doet de b.c^{t}. de w.c^{os}. uit de s.s., gevolgd door „de geweren".

Punt 209. Wordt:

„Na het komen of halt maken in een colonne linie doen de c.c^{n}. met de karabijn aan den schouder of bij den voet op de plaats rusten".

Bl.z 77.

Punt 213. Eerste lid wordt vervangen door:

„De richtingen geschieden overeenkomstig het gestelde in de punten 157, 158 en 159".

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ZAILANI
TGL: 11-7-18

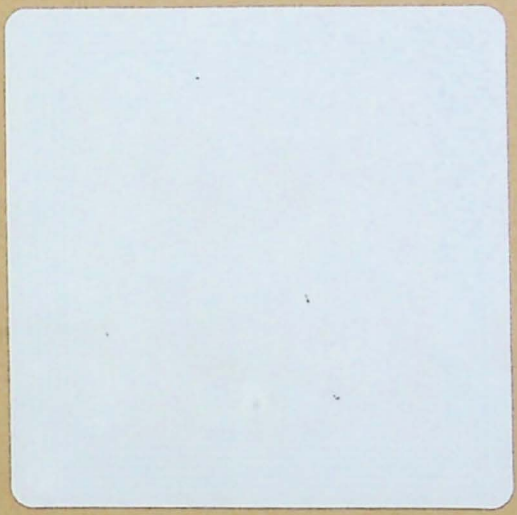

ZAILANI
TGL: 11-12-18

